

1 četvrtak, 08.11.2007.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 14.28h
6 SUDAC AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan, tajnice, molim Vas
7 najavite predmet.
8 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude, ovo je predmet
9 IT-05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih.*
10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Dobar dan svima. Svi optuženi
11 su ovdje. Vidim da u timovima Obrane nema gospodina Ostojića i Bourgona. Za
12 Tužilaštvo su tu gospodin McCloskey i gospodin Thayer.
13 Gospodin general Smith je već ovdje. Dobar dan.
14 SVJEDOK: [simultani prevod] Dobar dan.
15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada ćemo nastaviti sa unakrsnim
16 ispitivanjem gospođe Fauveau, onda idemo na sljedeći tim Obrane. Izvolite,
17 gospođu Fauveau.
18 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Zahvaljujem se.
19 SVJEDOK: RUPERT ANTHONY SMITH [nastavak]
20 Unakrsno ispituje gospođa Fauveau: [nastavak]
21 [Gđa branilac ispituje putem prevodioca]
22 P: Dobar dan, generale. Vi ste sudjelovali u cijelom nizu vojnih
23 operacija u nizu zemalja. Da li biste se suglasili sa mnom da kod dobro
24 planiranih vojnih operacija koje su planirane do najvećih finesa, još uvijek
25 je teško izbjeći da dođe do ljudskih žrtava, civilnih žrtava?
26 O: Pa, moguće je da je teško da se izbjegnu civilne žrtve, ali to
27 nije uvijek nužno u svakoj vojnoj operaciji.
28
29
30

1 P: Da li se sjećate jednog sastanka sa gospodinom Akashijem i
2 generalom Janvierom iz juna 1995.?

3 O: Pa, imao sam tada najmanje jedan sastanak s njima, da.

4 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Zamolit ću da se svjedoku predoči
5 dokazni predmet 5D497.

6 P: Riječ je o sastanku održanom u Splitu 9. juna 1995. godine. Želim
7 da Vam se pokaže 3. stranica, 12. tačka. U zadnjem dijelu tog paragrafa
8 možemo vidjeti sljedeće riječi generala Janviera: "Ono što bi Srbima bilo
9 najprihvatljivije, bio bi odlazak iz enklava. To je najrealističniji pristup
10 i ima smisla iz vojne perspektive, ali je to nemoguće za međunarodnu
11 zajednicu da prihvati." Ono što mene zanima je da li ste Vi dijelili ovaj
12 stav? Da li ste Vi također mislili da je najrealističniji pristup da
13 UNPROFOR ode iz enklave i da je vojni...vojno gledano to imalo smisla?

14 O: Mogu li pročitati cijeli dokument prije nego što odgovorim? Htio
15 bih se prisjetiti.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, naravno, generale.

17 SVJEDOK: [simultani prevod] Zamolit ću da vidim onda i prvu stranicu.
18 Zamolit ću sada da se malo spusti.

19 Sljedeću stranicu molim.

20 I malo dalje još.

21 A, ovako će biti brže. Hvala Vam.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dali smo svjedoku primjerak na
23 papiru.

24 SVJEDOK: [simultani prevod] Pitanje je?
25
26
27
28
29
30

- 1 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]
- 2 P: Moje je pitanje bilo sljedeće: da li ste Vi bili istoga stava,
3 naime, da je najrealističniji pristup bio odlazak UNPROFOR-a iz enklave i da
4 je taj pristup iz vojne perspektive imao smisla?
- 5 O: Ne, ja nisam imao isti takav stav.
- 6 P: Kada je pala Srebrenica, bilo je sigurno da će teritorij biti
7 podijeljen između Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine. Je li
8 to tačno?
- 9 O: Mislite teritorij Srebrenice ili cijela Bosna i Hercegovina?
- 10 P: Ne, teritorij Bosne i Hercegovine, ali kada je pala Srebrenica,
11 već su tada vodili se pregovori o podjeli teritorija.
- 12 O: Svakako su se vodili pregovori. Oni su se na ovaj ili onaj način
13 vodili tokom cijelog tog rata. Međutim, nije bilo sigurno kako će ta podjela
14 izgledati.
- 15 P: Spomenuli ste sastanak sa Carlom Bildtom u Beogradu 15. jula
16 1995., dakle nakon pada Srebrenice. Tokom tog sastanka sa gospodinom
17 Bildtom, recite da li Vam je on spomenuo neki njegov sastanak koji se održao
18 nekoliko dana ranije od toga, ali ipak nakon pada Srebrenice? Dakle, njegov
19 sastanak sa ministrom Bosne i Hercegovine, gospodinom Šaćirbejom?
- 20 O: Možda jeste. Ja se ne sjećam.
- 21 P: Željela bih Vam sada predočiti dokazni predmet 5D513. Riječ je o
22 izvatku iz knjige Carla Bildta u kojem on opisuje taj sastanak.
- 23 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim Vas da pokažete 3. stranicu.
- 24 P: Željela bih skrenuti Vašu pažnju na paragraf koji se nalazi sa
25
26
27
28
29
30

1 desne strane, koji počinje riječima: "Vijest da je..." U sredini tog
2 paragrafa stoji: "Sastao sam se sa ministrom vanjskih poslova Šaćirbejem u
3 jednoj od onih napola pokućstvom napunjenih soba bez ikakvog šarma koje su
4 dobijali članovi Evropskog parlamenta u palati Evrope u Strasbourg.
5 Iznenadujuće, više me smetalo mene šta se dogodilo, nego za njega, nego što
6 se to njemu činilo.

7 On je rekao da je Srebrenica uvijek bila problem za njegovu vladu. On
8 je znao da mirovni sporazum bi značio ovako i onako gubitak te enklave.
9 Dakle, iz te perspektive, ovo što se dogodilo olakšalo je stvari."

10 P: Da Vas sada pitam sljedeće, Vi ste imali brojne kontakte sa
11 bosanskim vlastima. Da li ste i Vi imali utisak da je gubitak Srebrenice
12 njima olakšao stvari?

13 O: Ne, nisam. Ne sjećam se da je bilo ko pokrenuo ili rekao nešto
14 takvo.

15 P: Željela bih Vam predočiti jedan drugi dokument. To je dokument UN-
16 a, dokazni predmet 5D40. To je dokument koji je gospodin Akashi poslao
17 gospodinu Annan uvečer 11. jula, odmah nakon pada Srebrenice. Kao što možete
18 vidjeti, Vama je poslan jedan primjerak ovog dokumenta, Vama na znanje. Znam
19 da ste Vi tek kasnije stigli u Sarajevo, međutim, kada ste stigli, da li ste
20 imali priliku da vidite ovaj dokument?

21 O: Pa, očekujem da sam ga pročitao, da.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Zamolit ću da pogledamo 2. stranicu ovog dokumenta. Riječ je o
2 paragrafu B, pasusu pod B. Dalje kaže "UNHCR..." i tako dalje. U tom se
3 paragrafu kaže ovo: "UNHCR izvještava da je 80-90% stanovništva Srebrenice,
4 ukupan broj stanovnika je bio 40,000 osoba, dakle, da su to prognanici koji
5 su pobjegli pred borbama ranije tokom rata. Dakle, oni nemaju nikakvu snažnu
6 vezu sa kućama i imovinom u enklavi i vjerojatno će htjeti ići za Tuzlu.
7 UNHCR... član UNHCR-a iz Srebrenice danas je javio da gotovo svi iz enklave
8 žele otići."

9 U ovom pasusu se potvrđuje da je stanovništvo Srebrenice željelo
10 otići nakon što je Srebrenica pala.

11 O: Pa, tu piše da je to rekao čovjek iz UNHCR-a. Da.

12 P: Nešto kasnije u tekstu, dalje, ne odmah sljedeća rečenica nego ona
13 nakon nje, citiram: "Nakon savjetovanja sa bosanskim vlastima, a u želji da
14 se izbjegne nastavak humanitarne katastrofe, tražit će se suglasnost od
15 bosanskih Srba da omoguće svim stanovnicima Srebrenice, uključujući i svim
16 muškarcima, da odu iz,... odu prema Tuzli ako žele. Nizozemcima će biti
17 naloženo da ostanu u Srebrenici barem dok se sve ne organizira putem
18 pregovora i finalizira sa vlastima bosanskih Srba za odlazak tih ljudi iz
19 enklave."

20 Iz ovog pasusa možemo zaključiti da je stvarno bosanska vlada bila ta
21 koja je pokrenula odlazak stanovništva iz Srebrenice uz pomoć UNPROFOR-a.

22 O: Ja nisam siguran ko je pokrenuo to, jer čitajući dokument,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tu ne stoji da je tu ideju prvo pokrenula bosanska vlada. Međutim, prema
2 ovome što piše u dokumentu - da, to je ono što oni rade.

3 P: Iz striktno vojne perspektive, da li se može reći da je zauzimanje
4 Srebrenice od strane Srba bilo opravdano?

5 O: Ne postoji vojno opravdanje za neko vojno djelovanje. Opravdanje
6 za vojne akcije je politička neka, su političke neke okolnosti. Mislim da ne
7 mogu odgovoriti na Vaše pitanje.

8 P: Ja ću preformulirati to pitanje, ali prije toga zamolit ću da se
9 svjedoku prikaže dokazni predmet 5D493. Riječ je o dijelu izvještaja NIOD-a
10 u kojem se govori o nekim od Vaših deklaracija.

11 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Zamolit ću da se svjedoku predoči
12 stranica 2.

13 P: Molim Vas da pogledate prvu rečenicu na stranici. Tamo stoji,
14 citiram: "Nakon samih događaja se pokazalo da je i UNPROFOR smatrao da su
15 istočne enklave nešto neodrživo. U jednom razgovoru general Smith je priznao
16 da bi Srebrenica prije ili ranije pala."

17 Nešto dalje u tekstu se sažima ono što se dogodilo na Vašem sastanku
18 s Mladićem 7. marta 1995. Da li se sjećate da ste rekli takve stvari da će
19 Srebrenica, da bi pala prije ili kasnije?

20 O: Ne sjećam se toga. Da se vratim na ono što sam ranije rekao.
21 Zamišljajući sebe u Mladićevoj koži, ja sam mogao shvatiti njegove postupke
22 i razloge zbog čega, zbog kojih on radi. Mislim da o tome i ovdje govorim
23 kada me se ispituje, kada su me ispitivali kako bi uključili to u taj
24 izvještaj.

25 P: To je sasvim moguće kada gledamo ovaj 2. pasus druga rečenica,
26 tamo stoji: "Početkom 1995., general Smith je rekao američkom ambasadoru u
27 Sarajevu: 'Da sam ja Mladić, ja bih zauzeo te enklave.'"

28
29
30

1 O: Mislim da nisam rekao zauzeo, ja sam cijelo vrijeme koristio riječ
2 pritisnuo, stisnuo, jer su to bile riječi koje sam koristio kada bih govorio
3 o toj mojoj tezi.

4 P: Ali ste bili u kontaktu sa američkim ambasadorom dok ste bili u
5 Sarajevu?

6 O: Da.

7 P: Željela bih Vam sada pokazati jednu video snimku iz 1993. godine.
8 Imajući na umu Vaš položaj u Ministarstvu obrane, pitam se možda biste nam
9 Vi mogli nešto reći o samoj snimci. Međutim, prije nego što nam to
10 prikažemo, postavit ću Vam nekoliko pitanja. Dok ste radili za Ministarstvo
11 obrane, da li ste imali informacije da su pripadnici UNPROFOR-a unosili
12 oružje za muslimanske borce?

13 O: Mislite opskrbljivali Bosance oružjem?

14 P: Upravo tako.

15 O: Nisam imao informacije u tom smislu.

16 P: Željela bih Vam sada pokazati jedan video koji traje dvije minute
17 i 20 sekundi, otprilike. Riječ je o dokaznom predmetu 5D488.

18 [Gleda se video-snimak]

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođu Fauveau, ne čuje se ništa.
20 Da li ima neki zvuk?

21 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, ako i postoji

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 transkript, to je na arapskom, to ja nisam mogla ionako računati, a ionako
2 me više zanima slika nego zvuk. Imam još dva video snimka gdje imamo
3 transkript.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Gospodine Thayer?

5 G. THAYER: [simultani prevod] Pitam se imamo li bilo kakve
6 informacije otkud ova snimka? Čuli smo samo godinu. Gdje se ovo nalazi i
7 otkud je to došlo? Bilo kakve pojedinosti koje ima.

8 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da, da. U redu, u redu. Ja sam ovu
9 video snimku dobila iz ureda Republike Srpske za suradnju sa Međunarodnim
10 sudom, a video je snimljen 1993. godine u Zenici. Mislim da sam rekla da se
11 radi o video snimci, dakle, iz 1993.

12 P: Ovo vozilo je britansko vozilo, zar ne?

13 O: Da, to je britanska zastava na jednom bijelom vozilu. To je sve
14 što mogu reći.

15 P: Da, to mogu prihvatiti, naravno.

16 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se snimka dalje pusti.

17 [Gleda se video-snimak]

18 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Mislim da se ovdje možemo zaustaviti.

19 P: Ono što vidimo na videosnimku je da su vozila UN-a ili barem
20 vozila koje nose oznake UN-a, dopremila ove borce koje mi zovemo
21 mudžahedinima.

22 O: Da li ima i neko pitanje?

23 P: Pa to je pitanje.

24 O: Pa ja to ne bih tako protumačio.

25 P: Ipak, rekli ste da kada ste radili za Ministarstvo obrane, da
26 niste čuli za ovakve stvari, međutim dok ste bili u Bosni, jeste li čuli da

27

28

29

30

1 su jedinice UNPROFOR-a bile upletene u ovakve radnje kao što je opskrba
2 naoružanjem, opremom, ili čak dovođenjem boraca. I sve to u prilog
3 Muslimanima?

4 O: Pa, čuo sam tvrdnje u tom smislu kada sam bio tamo kao komandant,
5 da.

6 P: Jesu li takve tvrdnje obuhvaćale i humanitarne konvoje?

7 O: Jesu.

8 P: Željela bih Vam sada predočiti, tj. pokazati snimku 5D518. Za ovo
9 imamo transkript. Nadam se da ćemo moći čuti taj snimak. U svakom slučaju,
10 ja imam to napisano.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li je general Smith dobio
12 primerak transkripta?

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, upravo su mi rekli da
14 nema zvuka na B/H/S-u. Pretpostavljam da je to iz tehničkih razloga.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, ali ako će doći do pitanja,
16 pretpostavljam da će biti pitanja, onda on treba da zna šta se kaže u ovom
17 videu.

18 Generale, uzmite koliko Vam treba da pročitate transkript, a onda ako
19 bude potrebno da gledamo video, mi ćemo to uraditi.

20 [Gleda se video snimka]

21 SIMULTANI PREVODILAC: [Glas prevodioca]

22 /prevod engleskog transkripta: "Na kontrolnoj točki Ilidža, u
23 kamionima Ujedinjenih..."/... nacija koje su imale papire da voze
24 humanitarnu pomoć za Muslimane u Hrasnici, srpska vojska otkrila je 24.500
25 hiljade metaka.

26 Danas je na Ilidži zaustavljen konvoj koji je sa aerodroma prevezio
27 humanitarnu pomoć za Butmir i Hrasnicu.

28

29

30

1 Rutinskom kontrolom koju su izvršili pripadnici vojne policije sa
2 Ilidže, otkriveno je da kontejneri u kojima se nalazilo brašno, imaju duplo
3 dno i da se u tim bunkerima nalazi limeni sanduci. To je bio dovoljan razlog
4 da se posumnja u regularnost ovog konvoja.

5 Pripadnici Francuskog bataljona, koji su bili u pratnji konvoja, nisu
6 mogli da nam kažu što se nalazi u bunkerima ispod kontejnera.

7 Konvoj je zaustavljen, a predstavnici UNPROFOR-a i UNHCR-a i policije
8 su pozvani i u njihovom prisustvu je izvršen uviđaj. Kontejneri su skinuti s
9 kamiona, a dizalicom je odvojen gornji dio kontejnera od platforme za koju
10 je pričvršćen."

11 /u engleskom transkriptu: "Novinar:/" "Gospodine Popadiću, uviđaj je
12 završen. Recite što ste pronašli u kamionima koji su prevozili humanitarnu
13 pomoć za Hrasnicu?

14 /u engleskom transkriptu: "Gospodin Popadić:/" "U kamionima koji su
15 jutros u 09.45 časova prešli u Hrasnicu pronađeno je 12.7 municije 5000
16 komada, 7.9 snajperske municije 19.540 komada. Oni su pronađeni, kao što ste
17 sami vidili, u duplom dnu koje se nalazilo ispod kontejnera. Ovo je drugi
18 put da u zoni odgovornosti Ilidžanske brigade pronalazimo u humanitarnoj
19 pomoći pomoć koja treba muslimanska snaga... strana, u oružju i municiji."

20 /u engleskom transkriptu: "Novinar:/" "Da li ste vidjeli, čija je to
21 municija, zna li se? Odakle je?"

22 /u engleskom transkriptu: "Gospodin Popadić:/" "Sva municija je
23 proizvedena u Konjicu i dopremljena je zračnim putem na aerodrom u Sarajevu,
24 a posle toga kopnenim putem, koje su... ovog, ovog puta prevozila francuske
25
26
27
28
29
30

1 snage i pratile, pronađena je ova količina municije."

2 "Od nadležne gospode iz UN-a, tražili smo zvaničnu informaciju, ali
3 je nismo mogli dobiti uz obrazloženje da nemaju ovlaštenja da daju
4 informacije. Nezvanično, u razgovoru, predstavnik UNHCR-a je tvrdio da oni
5 nemaju nikakve veze sa kamionima i kontejnerima i da je njihova nadležnost
6 isključivo teret koji se prevozi u kontejnerima, a to što je ispod
7 kontejnera njih ne zanima.

8 Predstavnici Legije stranaca su se izvinjavali govoreći da su oni
9 samo pratnja ovog konvoja, a policija UN-a je tvrdila da će ispitati slučaj
10 i blagovremeno nas obavijestiti o rezultatima. Ko je tovario kamione na
11 aerodromu i gde je utovarena municija, za nas je trenutno tajna. Šta je sa
12 kontrolom na aerodromu i koliko je ovakvih konvoja prošlo - ne znamo, ali
13 nepobitna je činjenica da se po ko zna koji put raskrinkava UNPROFOR koji
14 pod maskom humanitarne pomoći dovozi i distribuira oružje i municiju za
15 Muslimane."

16 GDA FAUVEAU: [simultani prevod]

17 P: Generale, mislim da Vam dugujem objašnjenje o jednom događaju
18 1994. na Ilidži - o tome se radi u ovom odlomku. To je bilo pre nego što ste
19 Vi došli u Bosnu. Ovo je moje pitanje: 1995. godine, dok ste Vi bili u
20 Bosni, Srbi su obično ili često govorili da se put ka Ilidži koristi da bi

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 se muslimanske trupe snabdevale oružjem putem humanitarnih konvoja, tj.
2 putem humanitarnih organizacija i UNPROFOR-a.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nisam sasvim siguran da li ste
4 shvatili da je ovo pitanje.

5 SVJEDOK: [simultani prevod] A, vidim. Ja sam mislio da je to izjava.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, potpuno mi je jasno zašto, ali
7 radi se ipak o pitanju.

8 SVJEDOK: [simultani prevod] Izvinjavam se. Ne sećam se da je
9 to rečeno na način na koji ste Vi to upravo rekli. Nesumnjivo je bilo sumnji
10 da se ne samo humanitarna pomoć, već neke druge stvari, takođe ukrcavaju na
11 vozila. To je nama saopšteno nekoliko puta i nije bila u pitanju samo
12 ilidža.

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

14 P: Želim sada da Vam pokažem još jedan video odlomak koji se odnosi
15 na incident u Rogatici. To je bio kontrolni punkt za Bosnu 1995. godine dok
16 Vi jeste služili u Bosni. Radi se o dokaznom predmetu 5D519.

17 Ja imam transkript ovog video odlomka i moram da Vas upozorim da zvuk
18 na B/H/S verziji je jako lošeg kvaliteta.

19 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da li možemo da pokažemo video?

20 [Gleda se video-snimak]

21 SIMULTANI PREVODILAC: [Glas prevodioca]

22 /početak se ne čuje/"... u muslimanskom delu bivše Bosne i
23 Hercegovine još jednom je izigrana. Predstavnici UNHCR-a, sa hranom
24 namenjenoj stanovništvu muslimanske enklave Žepa, prevozili municiju za
25 muslimanske vojnike.

26

27

28

29

30

1 Rutinskom kontrolom konvoja, natovarenog u UNHCR-ovim skladištima u
2 Pančevu, na punktu u Rogatici utvrđeno je da se kako u robi, pre svega u
3 brašnu, tako i u kabinama kamiona, nalazi skrivena municija raznog kalibra.

4 /u engleskom transkriptu: "VRS vojnik:"/ "Prilikom kontrole konvoja,
5 /nečujno/ peta vreća po redu, prilikom kontrole prob'o sam prvo nožom,
6 prob'o sam malo vreću i vidio sam nešto da, da se nešto nalazi u brašnu.
7 Kada sam počeo s daljom kontrolom /nečujno/ (...)."

8 "Ovakav postupak, nema sumnje, predstavlja najteži oblik kriminala i
9 u apsolutnoj je suprotnosti sa mandatom i prirodom humanitarnih misija.

10 Zatečeni ili ne, pronađenom municijom u konvoju, njegov vođa i jedan
11 od vozača ovako su reagovali:

12 "U pogledu municije koja se nalazila u kamionu s brašnom, ne znam i
13 nemam šta da kažem. Ne znam otkud municija u kamionu. Ne znam šta da kažem.
14 Ništa konkretno ne mogu reći."

15 Protest kancelarijama UNHCR-a u Zagrebu i Beogradu i na Palama,
16 uputio je komandant Vojske Republike Srpske, general pukovnik Ratko Mladić,
17 zatraživši od odgovornih na ovim odredištima da poduzmu hitne mere kako se
18 slične stvari više ne bi ponavljale.

19 General Mladić je predstavnike UNHCR-a upoznao i sa sudbinom
20 zaustavljenog konvoja i njegovog osoblja. Roba će, kaže se u tom saopštenju
21 generala Mladića, biti zaplenjena, a protiv odgovornih lica biće preduzete
22 odgovarajuće zakonske mere.

23 I dok gledamo slike iz Rogatice koje najbolje svedoče o humanosti
24 svetskih humanitarnih organizacija, šta još reći?

1 Treba li ih podsetiti da su na srpskoj strani bivše Bosne i
2 Hercegovine uvek bili dobrodošli i sigurni? Treba li ih podsetiti da hrana
3 muslimanskom stanovništvu stiže nekim konvojima zahvaljujući pre svega
4 razumevanju Srba? Treba li ih podsetiti da je to razumevanje po ko zna koji
5 put izigrano? Trebaju li se zapitati ko to ima pravo s hranom da prenosi i
6 municiju i naoružanje?

7 Izgleda da treba.

8 No, na čijoj je strani istina, najbolje i najrečitije govore slike."

9 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

10 P: Na ovom videu spominje se protestno pismo koje je general Mladić
11 uputio predstavnicima UNHCR-a. Da li ste Vi imali sastanke sa UNHCR-om u
12 vezi tvrdnji da muslimanski... muslimanske snage dobijaju oružje putem
13 humanitarnih konvoja?

14 O: A kada je došlo do ovog incidenta?

15 P: 1995. godine.

16 O: Da, ali kada 1995.?

17 P: U aprilu 1995.

18 O: Aha, april 1995. Ne sećam se konkretnog sastanka sa UNHCR-om o
19 ovom sastanku /sic/ i mogu da dodam da to što je general Mladić pisao UNHCR-
20 u na nekom drugom mestu, a ne u Sarajevu, mislim da je u tome stvar. Ne znam
21 odakle je došao ovaj konvoj i izgleda da sa konvojem nema uopšte UNPROFOR-a.

22 P: Ovaj konvoj je došao iz Pančeva.

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Možete li da me podsetite gde se Pančevo nalazi?
- 2 P: Nalazi se u Srbiji.
- 3 O: Znači došlo je iz Srbije u Žepu?
- 4 P: Da, gospodine.
- 5 O: Pa, nije mi jasno onda kako smo stigli do Rogatice u tom slučaju.
- 6 P: Pa, ja ne mogu da Vam kažem.
- 7 O: Čini mi se da je to dosta dugačak put. Ne sećam se ovog incidenta
- 8 i jednostavno radim na osnovu transkripta.
- 9 P: U svakom slučaju, moje pitanje je bilo nešto opštije. Dok ste bili
- 10 u Bosni, da li ste imali sastanke sa predstavnicima UNHCR-a u vezi
- 11 snabdevanja Muslimana oružjem?
- 12 O: Ne sećam se da smo o tome imali sastanak.
- 13 P: Kada su Srbi rekli da je umešan UNPROFOR, ne govorim o ovom
- 14 konkretnom incidentu, ali uopšte kada je u pitanju snabdevanje Muslimana
- 15 oružjem, da li ste uopšte obavili istragu u vezi toga?
- 16 O: Kada sam imao neku konkretnu optužbu, onda smo mi sprovodili
- 17 istragu.
- 18 P: Da li imamo izveštaje koji su sačinjeni nakon istrage o kojima
- 19 govorite?
- 20 O: Pa, pretpostavljam da imamo. Ne sećam se tačno koji je postupak
- 21 administrativni bio sproveden.
- 22 P: A da li su Vas obavestavali o ishodu takvih istraga?
- 23 O: Pa, pretpostavljam da jesu, ali ne sećam se, ponovo, konkretnog
- 24 slučaja.
- 25 P: Da li se slažete da je prevoz oružja i opreme u humanitarnim
- 26 konvojima nešto što je zabranjeno?
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: Da. To je nešto što nije trebalo da se radi.

2 P: Ali u nekom oružanom sukobu kada jedna strana propusti konvoj kroz
3 svoju teritoriju da bi humanitarna pomoć mogla da dođe do stanovništva druge
4 strane, ona strana koja odobrava da konvoj prođe, ima pravo da proveri da li
5 se u takvim konvojima ne prevozi i zabranjena oprema.

6 O: Da. Da, takav je bio i sam sporazum i tako je rađeno.

7 P: Želim da se vratim na Vašu izjavu Tužilaštvu u avgustu 1996.
8 godine. To je dokazni predmet 6D180. I dok se ne pojavi izjava na ekranu, ja
9 imam jedno uvodno pitanje. Da li je tačno ili da li se sećate toga iz te
10 izjave, da ste Vi opisali kontakt koji ste imali sa različitim
11 predstavnicima vojnih i političkih vlasti Bosne i Hercegovine i Republike
12 Srpske?

13 O: Pa, ne znam. Moram prvo da pogledam sam papir da vidim da li je to
14 tačno ili ne.

15 P: U redu.

16 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže strana 2
17 izjave.

18 P: Želim da Vam skrenem pažnju na poslednji paragraf i to predzadnji
19 pasus engleske verzije. Vi ste spomenuli kontakte koje ste imali sa
20 predsednikom Izetbegovićem i u sredini tog pasusa stoji da ste ga često
21 sretali.

22 O: Da.

23 P: Pogledajte sledeći pasus. I tu govorite o sastancima sa
24 potpredsednikom Ganićem. I poslednji red ovog pasusa kaže da ste se
25
26
27
28
29
30

1 redovno s njim susretali, nekada i tri puta nedeljno. To je poslednji red na
2 ovoj stranici i pretpostavljam da ovde govorite o periodu do nesreće koja je
3 zadesila potpredsednika Ganića, a to je bilo negde krajem juna.

4 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim sada da pređemo na sledeću
5 stranicu.

6 P: U sledećem paragrafu govorite o svojim kontaktima sa gospodinom
7 Silajdžićem, a na samom dnu stranice, molim da pogledamo samo dno stranice,
8 Vi spominjete kontakte sa bosanskim vojnim vlastima, sa generalom Rasimom
9 Delićem, generalom Hajrulahovićem i generalom Dudakovićem.

10 Želim da Vam pokažem treći pasus na toj istoj stranici. Tu govorite o
11 kontaktima koje ste imali tada sa ministrom Muratovićem i u trećem redu
12 istog tog pasusa Vi kažete da ste se sreli sa Muratovićem, tj. da ste se
13 sastajali sa Muratovićem češće nego sa bilo kojim drugim funkcionerima
14 bosanske vlade.

15 O: /u engleskom transkriptu: "Da."/

16 P: Ako ste se sa gospodinom Ganićem sastajali triput nedeljno, koliko
17 ste se često onda sastajali sa gospodinom Muratovićem?

18 O: Ne sećam se baš tako detaljno tih stvari. Bilo je prilika kada smo
19 se susretali najmanje triput nedeljno, ali verovatno ne ako sam se sa
20 Ganićem toliko često sastajao.

21 P: Molim da pređemo na sledeću stranicu. Na polovini trećeg pasusa
22 govorite o svojim kontaktima sa Radovanom Karadžićem i negde na polovini tog
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pasusa kažete da se nakon krize sa taocima niste se s njim sastajali, osim
2 kratkog oproštajnog susreta u decembru. Možete li da potvrdite da se nakon
3 krize sa taocima u maju i junu, niste više sastajali sa Karadžićem?

4 O: Da, da, osim tog poslednjeg sastanka u decembru. Da, tako je.

5 P: Govorite onda o kontaktima sa Momčilom Krajišnikom. Ne znam koliko
6 ste se često sastajali sa Krajišnikom. Možete li da nam kažete koliko je
7 često to bilo? Koliko ste se puta s njim sastali?

8 O: Pa, ne mogu precizno da Vam kažem koliko je to bilo puta. Šta kaže
9 u tom pasusu? Možda bih mogao više da Vam pomognem kad bih to pročitao.

10 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže poslednji
11 pasus.

12 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, ne sećam se da sam imao baš veliki
13 broj sastanaka nakon tog perioda u aprilu, maju, ali stvarno se ne sećam.

14 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže sledeća
15 stranica.

16 P: Govorimo o Nikoli Koljeviću i Aleksi Buhi. Ako hoćete, daću Vam
17 vremena da pročitate te pasuse, a onda bih htela da mi kažete koliko ste
18 puta imali priliku da se sastajete sa njima. Ne tražim precizan odgovor, ali
19 otprilike da mi kažete.

20 O: Pa, mislim da sam se sastajao sa Koljevićem približno isto toliko
21 koliko i sa Krajišnikom. Pokušavam da se setim koliko sam puta video Buhu,
22 ali sećam ga se na kraju, kao što stoji u tom pasusu, ali mislim da se

23
24
25
26
27
28
29
30

1 nizam s njim sastajao ništa češće nego sa profesorom Koljevićem.

2 P: I poslednja osoba koja se ovde spominje, a govorim o
3 političarima, je gospodin Zametica i mislim da je to ovde dovoljno jasno,
4 pošto ste rekli da je obično bio u Karadžićevom društvu, osim onda kada sam
5 se s njim sastajao kada je bio u društvu Koljevića.

6 U predmetu protiv Slobodana Miloševića, 9. oktobra 2003., na
7 stranici 27364 transkripta, rekli ste se da ste se nekih desetak puta
8 susreli sa generalom Mladićem, ukupno. Da li je to tačna brojka, manje-više?

9 O: Pa, ako kažemo "manje-više", ako ostanemo s tim, onda da, mogao
10 bih da prihvatim deset. Morao bih da se ponovo podsetim da pogledam svoj
11 dnevnik i ostale stvari da bih mogao da budem precizniji.

12 P: Da li se slažete kada kažemo da su Vaši kontakti sa bosanskim
13 vlastima bili češći i redovniji od Vaših kontakata sa predstavnicima
14 Republike Srpske?

15 O: Da.

16 P: Zar ne mislite da je takva razlika kada su u pitanju kontakti sa
17 jednom i sa drugom stranom, nešto što bi moglo da navede Srbe da pomisle da
18 ste Vi i UNPROFOR bili pristrasni i pro-muslimanski nastrojeni?

19 O: Pa, ne mislim tako uopšte. Mi smo često tražili da idemo da
20 razgovaramo sa srpskim funkcionerima i to nam nije odobreno i bilo je isto
21 toliko prilike da i oni sa nama razgovaraju da su to hteli.

22 P: Malopre, kad sam spomenula Vaše sastanke sa predsednikom
23 Karadžićem, ja sam spomenula krizu oko taoca. Da li je tačno da su ti taoci
24 bili oslobođeni u prvoj polovini juna?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Mislim da su do kraja juna bili svi slobodni.

2 P: Ali nisu svi oslobođeni istog dana, svi oni?

3 O: Ne, to je rađeno u etapama, ali ponovo bih morao da se podsetim iz
4 dokumenata da bih mogao da budem precizniji.

5 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, ja nemam više pitanja za
6 ovog svedoka.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospođo Fauveau.

8 Ko je sledeći? Da li ste se dogovorili? Vidim da oklevate, gospodine
9 Josse. Ne znam, obično očekujemo da nam kažete...

10 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, ja mislim da će meni trebati najviše
11 vremena od svih koji još treba da izvrše unakrsno ispitivanje.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Pre nego što onda pristanem
13 da Vi obavite unakrsno ispitivanje, molim da nam ostale strane kažu koliko
14 njima treba vremena. Odbrana Popovića su tražili 30 minuta.

15 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, mi nećemo ovog svedoka
16 unakrsno ispitivati.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda Nikolić. Mislim da ste
18 juče poslali poruku da ni Vi nećete unakrsno da ispitujete svedoka?
19 /nečujno/ da to potvrdite gospođo Nikolić?

20 GĐA. NIKOLIĆ: [simultani prevod] Da, časni Sude. Hvala.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Meek.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MEEK: [simultani prevod] Časni Sude, na osnovu ovoga što sam do
2 sad čuo, ja mislim da neću imati unakrsno ispitivanje.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam gospodine Meek. Gospodine
4 Lazareviću.

5 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Malo je verovatno da ćemo unakrsno
6 ispitivati ovog svedoka.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes.

8 G. HAYNES: [simultani prevod] Pa, naše mišljenje je slično.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Gospodine Josse, Vi niste
10 bili sigurni da li Vam treba četiri sata ili šest sati.

11 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, još uvek nisam siguran.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Dajte onda da počnemo. Čini
13 mi se da ste Vi jedini koji je ostao.

14 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, nemam drugog izbora. U pitanju je da
15 to uradim sad ili nikad.

16 Unakrsno ispituje gospodin Josse:

17 [Branilac ispituje putem prevodioca]

18 P: Gospodine Smith, ja sam David Josse i zajedno sa Draganom
19 Krgovićem zastupam generala Gveru. Prvo želim da Vas pitam o bukvalno
20 poslednjem odgovoru i na nešto na šta ste aludirali, a ima veze sa beleškama
21 događaja koje opisujete. Vi ste pomenuli dnevnik. O kom se to dnevniku radi?

22 O: Ne govorim o nekom dnevniku, nego o nizu dnevnika koji bi se mogli
23 naći možda u nekoj arhivi vezano za ono što sam ja radio.

24 P: U to vrijeme, dakle kada ste bili komandant UNPROFOR-a, da li ste
25 lično vodili dnevnik?

26

27

28

29

30

1 O: Imao sam rokovnik toga šta sam radio. Da li mislite to ili neki,
2 neke zabilješke o tome šta ste razmišljali?

3 P: Pa, mislio sam na ovo drugo.

4 O: Ne, ovo drugo nisam imao. Imao sam jednu, jedan rokovnik u koji
5 sam zapisivao šta moram donijeti ženi recimo, ili tako nešto.

6 P: Gospođa Čmerić mi je sada rekla da malo prebrzo napredujemo, jer
7 ona prati engleski i B/H/S. Dakle, sve što govorimo se mora prevesti na dva
8 još jezika. Dakle moja je krivica, uglavnom, i ja ću usporiti.

9 O: I ja ću.

10 P: Kada ste dali izjavu svjedoka u avgustu 1996., vidimo da je na
11 naslovnoj stranici bio prisutan potpukovnik Baxter. Jasno mi je da je to
12 bilo prije dosta vremena, ali u kojoj Vam je on mjeri pomagao prilikom
13 sastavljanja te izjave?

14 O: Koliko se ja sjećam, ja sam to diktirao i povremeno bih ga pitao
15 nešto o nekom konkretnom događaju prije nego, prije nego što ga je onda
16 izdiktirao i to. Mislim da je tako bilo. Nisam zapravo potpuno siguran.
17 Pretpostavljam da je postojala neka radna verzija koju sam ja zatim
18 ispravio.

19 P: Vi i on, pretpostavljam, ste u međuvremenu, u međuvremenu su Vam
20 se razišli putevi. Drugim riječima, ne radite više na poslovima koji su
21 povezani.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Je li to točno?
2 O: Možda bi bilo dobro kada bih pogledao datum dokumenta.
3 P: 14. avgust 1996.
4 O: Pa, u to vreme više sigurno nismo bili na istom poslu. Nisam
5 siguran šta je on tada radio. Dakle, ako smo bili zajedno, to znači da je on
6 došao u moju komandu u Sjevernoj Irskoj.
7 P: A s vremenom on je bio unapređen prvo u pukovnika, onda u
8 brigadnog generala. Je li to točno?
9 O: Da, tako je.
10 P: Obaviješteni smo i to preko onih bilježaka tokom priprema koje smo
11 dobili od gospodina Thayera, da se dogodilo sljedeće, sada ću to pročitati.
12 Citiram: "U vrijeme razgovora sa Tužilaštvom, 1996. i kasnije razgovora sa
13 NIOD-om, on je imao sa sobom neke dokumente koje je sačuvao iz vremena kada
14 je bio komandant UNPROFOR-a. To su bili dokumenti koji su nosili njegove
15 potpise i također zabilješke sa sastanka na kojima je bio prisutan, a koje
16 je vodio Baxter.
17 On se ne sjeća da je dao primjerke toga Tužilaštvu, iako je o njima
18 govorio tokom razgovora, a izjava svjedoka se jasno na njih poziva. On misli
19 da je primjerke dao NIOD-u, a dokumente je uništio kada je bio u SHAPE-u."
20 SHAPE je dio NATO-a, zar ne?
21 O: Da. To je skraćenica za Vrhovnu komandu savezničkih snaga u
22 Evropi.
23 P: Moje pitanje je o kojim dokumentima ste tu govorili?
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Pa, kada sam otišao iz komande imao sam vlastitu svoju arhivu, da
2 tako to nazovemo, i tamo je bila, su bili sadržani primjerci ovih
3 dokumenata, dakle dokumenata kakve smo već vidjeli, izvještaje koje je pisao
4 Baxter, dokumenti koje sam sâm sastavljao, kakve smo također vidjeli recimo
5 vezano za stanje odmah nakon pada Srebrenice, tek kad sam se vratio u
6 Sarajevo. Ti su dokumenti zajedno sa mnom otišli iz komande, da tako kažem.

7 P: I možete potvrditi da su u jednom trenutku uništeni?

8 O: Koliko ja znam, oni su svi uništeni na ovaj ili onaj način, dakle
9 u vrijeme kad sam bio u SHAPE-u.

10 P: Pripremajući se da date izjavu 1996. godine, Vi ste se očigledno i
11 razumljivo, oslanjali na cijeli niz memoranduma Baxterovih, a Vijeće je te
12 dokumente već vidjelo, zar ne? Je li to točno?

13 O: Da.

14 P: Kada ste došli ovamo da se pripremate za iskaz u predmetu protiv
15 Slobodana Miloševića, Dragomira Miloševića, i sada kada je riječ o ovih
16 sedam optuženih, recite da li ste imali još neke bilješke na koje ste se
17 mogli pozivati, koje ste mogli pogledati?

18 O: Ja se zapravo ne sjećam jesam li uopće imao i... i jer, ako se ne
19 varam, ja sam još uvijek bio u vojnoj službi kada se odvijao predmet
20 Milošević. Mislim da nisam imao ništa osim onih dokumenata koje sam imao,
21 dakle ranije. Dakle odgovorio sam Vam, da.

22 P: Još jedno pitanje o tome. Dakle, Vaša knjiga se u jednom većem
23 dijelu bavi Bosnom, zar ne?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Vi uglavnom prolazite kronološki kroz događaje. Kako ste prikupili
3 materijal da biste to nam prepričali, opisali šta ste Vi radili, kuda ste
4 išli?

5 O: Pa, nešto je na temelju sjećanja, nešto je zahvaljujući oslanjanju
6 na druge priče. Ja se ne sjećam da sam imao poteškoća da polovim datume kako
7 su se stvari odvijale, a ako sam se za nešto pozivao, onda bih pogledao
8 izvještaje UN-a o Srebrenici, i tako dalje, gdje su se nalazile one
9 pojedinosti koje su mi bile neophodne.

10 P: Samo da pitam da li ste imali Baxterove memorandume kod sebe?

11 O: Ne, mislim da nisam. U to vrijeme su oni već... - više nisu
12 postojali.

13 P: I možete potvrditi da u posjedu nemate nikakve lične bilješke koje
14 se odnose na relevantno vrijeme ili bilo kakve pojedinosti? Ja sada ne
15 govorim o dokumentima gdje biste Vi zapisali riječ, dvije da se podsjetite,
16 nego o opsežnijim dokumentima.

17 O: Mislim da nemam u posjedu dokumente kakve smo ovdje gledali. Možda
18 bi se mogao naći jedan ili dva negdje spremljen, ali ne, ne, nemam onako
19 zbirku dokumenata.

20 P: Hvala. Da sada pređemo na nešto drugo. Ovo možemo veoma brzo
21 napraviti, jer je prilično očigledno. Dakle, Vi ste nam govorili o
22 događajima koji su se dogodili prije 12 godina, a sjećanja nakon 12 godina
23 znaju izbljediti, zar ne?

24 O: Itekako.

25 P: Vi ste, i to ima, to nam je lako razumjeti, uz svoje odgovore
26 rekli: ja mislim, koliko se sjećam i tako dalje, i to je logično, zar ne?

27

28

29

30

1 O: Tako je.

2 P: U proteklih 12 godina imali ste puno posla, djelomično zbog
3 službe, a i kasnije kada ste se povukli iz britanske vojske, Vi ste ipak
4 nastavili s aktivnim profesionalnim životom?

5 O: Tako je.

6 P: Imali ste toliko posla, sada Vas nemam namjeru tu gnjaviti, ali Vi
7 čak niste mogli ubaciti u svoj raspored ni sat vremena da se nađete sa mnom
8 prije nego što ste počeli davati iskaz. To je samo kako bih ilustrirao
9 koliko posla imate, zar ne gospodine?

10 O: Tako je.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Imamo još pet minuta prije pauze.
12 Kad sam Vas pogledao u oči...

13 G. JOSSE: [simultani prevod] Mislim da ću završiti sa sljedećom
14 temom.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

16 G. JOSSE: [simultani prevod] Dakle, tiče se protokola, Sir Rupert, a
17 protokol se tiče toga s kim ste bili u kontaktu, s kim ste se bavili u
18 vrijeme kada ste bili komandant UNPROFOR-a, kako je protokol izgledao. Vi
19 ste kao kontakt osoba imali Mladića. On je bio komandant na Vašoj razini?

20 O: Pa da. Sad ne znam da li bih mogao reći da je on bio moj kontakt,
21 ali on je bio ta osoba koju sam ja trebao uvjeriti, da tako to kažemo. On je
22 bio taj koji je donosio odluke.

23 P: Imajući na umu da je general Janvier bio komandant snaga nadređen
24
25
26
27
28
29
30

1 Vama, Vi ste bili komandant UNPROFOR-a, kako su stvari tu funkcionirale?
2 Kako je, kakav je to imalo utjecaj na Vaše kontakte i odnose sa Mladićem s
3 jedne strane, a kako je bilo sa Janvierom i Mladićem?

4 O: Nakon granatiranja u maju, dogodilo se to da je general Janvier
5 preuzeo kontaktiranje sa Mladićem. Međutim, ništa prije toga nije definiralo
6 da neko od nas dvojice specifično mora biti u kontaktu s Mladićem. Podjela
7 ko će to raditi, to je počelo tek nakon maja, nakon sastanka u Beogradu smo
8 obadvojica imali kontakte s Mladićem, bar koliko se ja sjećam.

9 P: Niže u hijerarhiji, da li ste bi se složili da je i tamo vladao
10 striktni protokol? Na primjer u sektoru Sarajevo, ekvivalent generala
11 Gobillarda je bio general Milošević?

12 O: Pa, da. Kao opće pravilo stvari su tako funkcionirale. Traži se
13 čovjek koji se poklapa na mjestu u hijerarhiji.

14 P: Mislim da je, kad govorimo o generalu Nicolaiu, koji je bio Vaš
15 načelnik štaba, onda njemu je ekvivalent bio general Milovanović, je li
16 tako?

17 O: Da, ako se pogleda kakva je izgledala organizacija.

18 P: Komunikacija sa UNPROFOR-om, da li se sjećate kako ste
19 komunicirali sa Janvierom, na engleskom, na francuskom ili preko prevodioca?

20 O: Komunicirali smo na engleskom direktno kada bismo nas dvojica
21 razgovarali, ali je pukovnik Baxter dobro govorio francuski, pa ako je bilo
22 bilo kakvih poteškoća mogli smo to provjeriti kroz francuski, a, ne sjećam
23 se njegovog imena, ali jedan od ljudi generala Janviera koji je bio
24 otprilike isto što i Baxter kod mene, on je dobro govorio engleski, pa smo i
25 tako mogli provjeravati.

26 P: A Gobillard? Kako je bilo s njim?

27

28

29

30

1 O: Pa, isto na engleskom. Pukovnik Baxter je tu sudjelovao, a i
2 general Gobillard je imao nekog ko je znao engleski u svom timu.

3 P: Pa mogu Vam reći ime, mislim da se on zvao Fortin. Da li Vam to
4 ime nešto znači?

5 O: Da, sjećam se.

6 G. JOSSE: [simultani prevod] Bio bi pravi trenutak.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prekidamo na 25 minuta.

8 ... Početak pauze u 15.45h

9 ... Sjednica nastavljena u 16.14h

10 G. JOSSE: [simultani prevod]

11 P: Dakle, kada govorimo o protokolu, a o tome Vas sada želim pitati,
12 odnosi se na darove koje su dobivali, odnosno davali UNPROFOR-ovi oficiri
13 generalima zaraćenih strana. Je li to bilo nešto u čemu ste i Vi
14 sudjelovali?

15 O: Ne, ne mislim da jesam. Ne sjećam se toga. Sjećam se da sam dobio
16 jedan mali darak od predsjednika Karadžića kada sam odlazio. Ja ne vjerujem
17 da sam ja sam nekome nešto dao. Ne sjećam se. I nisam vidio generala Mladića
18 kada sam odlazio.

19 P: Možda je moja greška, gospodine. Mene je više zanimalo ono što se
20 događalo u suprotnom smjeru, odnosno darovi koje su, ili suveniri koje su
21 viši oficiri UNPROFOR-a davali generalima triju zaraćenih strana. Je li se
22 to događalo, koliko Vi znate?

23 O: Ne mislim da se to događalo u mom slučaju i ne mogu se sjetiti da
24 li su to radili drugi u vrijeme dok sam ja bio tamo, a da bih ja toga bio
25 svjestan.

26

27

28

29

30

1 P: Ja znam da, obzirom da ste bili u sredini kao što ste bili,
2 odnosno usred rata, i da to nije isto kao da ste sami vodili rat. Vi ste se
3 nalazili u ratnoj situaciji, ali ipak ne, pa me zanima da li bi takav tip
4 geste, da li je to nešto ili bi bilo nešto što bi poticali generali,
5 UNPROFOR-ovi generali, da bi na neki način podmazali stvari kod generala
6 koji su ratovali?

7 O: Ja ne vjerujem da je bilo poticaja u tom smislu kao što ste Vi
8 rekli. Nitko nikoga na to nije poticao i kao što sam rekao ja se zaista ne
9 mogu sjetiti niti jednoga slučaja da sam znao da se to događa. Ja to nisam
10 radio, odnosno uopće se ne sjećam da sam to radio.

11 P: Zašto to niste radili, zbog čega? Umjesto da ja špekuliram, možete
12 li nam Vi reći zašto Vi to niste radili?

13 O: Jednostavno mi to nije palo na pamet. Čini mi se da mi to nikad ne
14 bi bilo palo na pamet. Ne sjećam se... ne znam o kakvim poklonima mi tu sad
15 govorimo. To je pitanje koje sad samo sebi postavljam. Da li su to možda
16 nekakve plakete regimenta kao neki suvenir?

17 P: Da, oprostite što Vas prekidam, upravo to sam mislio.

18 O: Da, možda bi to bila nekakva valuta koja se izmjenjivala, ako
19 želite da tako nazovem, to se možda davalo, ali ja mislim da ja nisam, ako
20 jesam to je možda kao ritualni ples koji je dio tih događaja i nije imao
21 nikakvo značenje.

22 P: Sada ću prijeći na različite sastanke koje ste imali sa generalom
23 Gverom, ali prije nego što prijedem na to, želio bih stvari staviti u
24 kontekst i pitati Vas, točno je, zar ne, da se njega u vašoj knjizi
25 "Korisnost sile" uopće ne spominje?

26 O: Mislim da je tako, ali možemo provjeriti u indeksu. Ja ne vjerujem
27
28
29
30

1 da sam generala Gveru tamo spomenuo.

2 P: Također je točno da njegovo ime nije spomenuto u Vašem svjedočenju
3 protiv Slobodana Miloševića?

4 O: Ne sjećam se da sam spomenuo njegovo ime, zaista ne.

5 P: A sada ću početi, tako da svima nama bude jasno, sa četiri
6 sastanka koja ste imali sa njime, a za te sastanke postoje i zapisnici. Prvi
7 od tih sastanaka, a već ste nam o njemu pričali, dogodio se 20. aprila na
8 Palama. Zapisnik nosi broj P2936 i mislim da možemo odmah prijeći na treću
9 stranicu, jer smo već se pozabavili drugom stranicom i već ste nam saželi i
10 tu stranicu i rekli ste da je u Vašoj pratnji bio gospodin Akashi, Karadžić,
11 Koljević, Krajišnik i Gvero su bili prisutni na strani bosanskih Srba. Znači
12 u Vašoj pratnji je bio gospodin Akashi.

13 O: Molim Vas da Vas ispravim. Ja sam bio u pratnji gospodina Akashija
14 koji je bio predstavnik Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.

15 P: Dajte nam to objasnite.

16 O: On je bio moj politički pretpostavljeni, ako to tako mogu, ako
17 mogu reći, naravno.

18 P: Možda ću se na to vratiti za trenutak kada se budemo bavili
19 pitanjima sarajevskog aerodroma, ali prije toga molim da pogledate paragraf
20 9 u kojem se bavite pitanjem sigurnosti i opskrbljivanja zaposlenika
21 Ujedinjenih naroda. Sjećate li se da li je generalu Gveru bilo ko bio
22 asistent na tom sastanku? Da li je neko bio u njegovoj pratnji?

23 O: Ne sjećam se.

24 P: Ja bih Vam rekao da je sa njim bio jedan gospodin koji se zvao
25 Marjanović, ja ću to sada slovkati: M-A-R-J-A-N-O-V-I-Ć, koji je bio na neki
26 način šef tehničke službe u Vojsci Republike Srpske. Da li se sjećate bilo

27

28

29

30

1 koga takvog ko je bio tada tamo?

2 O: Ne.

3 P: Ali je moguće da je bio?

4 O: Ne kažem da nitko takav nije bio. Ja se jednostavno ne sjećam.

5 P: U paragrafu broj 9 vidimo da potpukovnik Baxter opisuje
6 objašnjenje mog klijenta kao prilično nedostatno, nedovoljno. Ono što Vam
7 ja želim reći o tome je da general Gvero je rekao da je Glavni štab
8 uvjeren da postoje dovoljne rezerve goriva i možemo vidjeti da je to
9 zapisao pukovnik Baxter, zar ne?

10 O: Da.

11 P: Pitanje je ponovno pokrenuto nakon sastanka, kao što možemo
12 vidjeti iz primjedbe koje se odnosi na privatni razgovor sa generalom
13 Smithom nakon sastanka. Ja znam da je to bilo prije puno vremena, ali
14 možete li se sjetiti koliko je trajao taj privatni razgovor nakon
15 sastanka?

16 O: Ja pretpostavljam da smo vjerovatno nešto pojeli nakon sastanka i
17 većina takvih razgovora se odvijala bilo prije objeda ili tokom objeda i
18 to je to trajanje.

19 P: Možda ovaj puta nije bilo objeda - ja bih Vam sugerirao. Ako bismo
20 išli na stranicu broj 2, na paragraf broj 7, vidjet ćete da u bilješkama
21 piše, odnosno u zapisniku piše da - citiram: "Karadžić i Krajišnik su rano
22 otišli s izgovorom da žele otići u crkvu". Dakle, niste objedovali ni sa
23 jednim od njih, zar ne?

24 O: Ne, osim ako se nisu vratili na objed iz crkve. Ja sam samo
25 pretpostavio da smo objedovali.

26

27

28

29

30

1 P: A niste vjerojatno samo sa Gverom objedovali, a da Karadžić i
2 Krajišnik nisu bili tamo?

3 O: Mislim da ne, ali bilo je i drugih ljudi tamo, dosta drugih ljudi.
4 Znači nije bio samo general Gvero.

5 P: Ali mislim da ćemo se složiti da ova diskusija izvan sastanka nije
6 bila dugačka?

7 O: To ste potpuno u pravu.

8 P: I Vi ste očito pitali moga klijenta kako je on znao kakva je
9 situacija sa gorivom i ja Vam kažem da ono što Vam je rekao gospodin
10 general Gvero je to da je Vojska Republike Srpske izvršila istraživanje da
11 bi se informirali koliko je konzumenata goriva u enklavama. Znači
12 proučavali su koliko ima motornih vozila ili generatora i tako dalje, tako
13 dalje. Da li je Vam to rekao?

14 O: Zaista se ne sjećam. Samo se sjećam naznaka, a to je da je on bio
15 na sastanku i da je ovo pitanje pokrenuto, ništa drugo.

16 P: Možda ćemo u sljedećih sat i pol saznati nešto više, ali ću
17 nastaviti Vam govoriti ono što mislim da se dogodilo. Mogu li Vam sada
18 reći da mislim da se dogodilo, Vi mi možete reći da se ne sjećate i Sudsko
19 vijeće će to uzeti kao takvo, ako mislite da ono što ja tvrdim nije točno,
20 molim da mi to kažete. Znači, napravićemo razliku između ne sjećam se, i
21 Vi niste u pravu.

22 O: Razumijem što želite od mene.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Idemo znači dalje. On je onda objasnio Vama da su tehničke službe
2 Vojske Republike Srpske također se pozabavile količinom goriva koje je
3 ulazilo u enklave i da su usporedili te dvije brojke i kao rezultat došli su
4 do zaključka da u enklave ulazi dovoljno goriva u to vrijeme, i to je
5 razgovor za koji ja mislim da se odvijao nakon sastanka. Što Vi kažete?

6 O: Možda. Ja bih se s Vama složio jer imamo podršku toga u zaključku
7 paragrafa, on je rekao da je imao dovoljno goriva. Dakle, ne znam, ali možda
8 je tako.

9 P: A sada bih zajedno s Vama želio pogledati kako gospodin Baxter
10 koristi riječ "nedostatno" ili "nedovoljno" ili "neadekvatno." Gospođa
11 Fauveau Vas je prilično dugo pitala o krijumčarenju. Vi prihvaćate da
12 krijumčarenje se odvijalo, da je to bila pojava - ne znamo koliko, o tome se
13 može razgovarati - ali bilo je krijumčarenja?

14 O: Da, prihvaćam da su incidenti se događali, ali ne prihvaćam da se
15 to odvijalo onako kako Vi to opisujete.

16 P: Molim da pogledamo sada dokument pod brojem 5D31. Dozvolite da Vam
17 kažem da je ovo muslimanski dokument, što znači to je dokument koji je
18 koristio šef Službe bezbednosti Bosne i Hercegovine. Datum je 12. januar
19 1996. godine i u tom dokumentu se bavi optužbama za zločine koji su
20 počinjeni u području Srebrenice. Želio bih sada preći na engleskoj... u
21 engleskoj verziji na stranicu 10, a u B/H/S verziji molio bih da se...
22 Dozvolite samo da pronađemo stranicu, ali želio bih Vam obratiti pažnju na
23 englesku stranicu gdje kaže: "U septembru 1994. godine, Orić je uzeo 2000
24 litara goriva iz humanitarne pomoći, 600 litara od toga je dao Zulfi
25 Trsunoviću, a sebi je zadržao 1400 litara, u svojem domu u Potočarima, u
26 svojoj kući."

27 O: Da.

28
29
30

1 P: To je stranica 6 u B/H/S verziji, čini se. Imate li bilo kakva
2 saznanja o toj vrsti aktivnosti od strane čovjeka za kog sam uvjeren da ste
3 čuli za njega, Naser Orić je njegovo ime?

4 O: Nisam znao za ovo, ne. To je potpuno nova informacija za mene, ali
5 je potpuno vjerojatno da je nešto slično tome mogao učiniti.

6 P: I dakako, ako je tako nešto napravio, rezultat toga bi bio da nije
7 bilo dovoljno goriva za druge stanovnike enklave. To je razuman zaključak,
8 zar ne?

9 O: Apsolutno ste u pravu.

10 P: Možemo li sada prijeći na dokument broj 1D19? To je još jedan
11 bošnjački dokument od 23. februara 1995. godine. To je datum, ali sigurno je
12 da je napisan 1996. godine. To je zapravo rezime događaja u Srebrenici koji
13 su se odvijali godinu dana ranije. To je napravio taj, izvještaj brigadira
14 Simovići /u engleskom transkriptu: "Jasarevića"/ poslao je Naser... Rasimu
15 Deliću. Dakle, potpisnik je gospodin Jusuf Jašarević i želio bih obratiti
16 Vašu pažnju na stranicu broj 3 u engleskoj verziji, /.../ otprilike dvije
17 trećine stranice, a to je stranica 4 u B/H/S verziji, na drugoj trećini
18 stranice je to.

19 Ovdje piše: "Među građanima Srebrenice je sve veće nepovjerenje prema
20 civilnom i vojnom rukovodstvu, koje su, koje podstiču neravnomjerna
21 raspodjela i mahinacije sa robama iz humanitarne pomoći, sa čime su se u
22 vezu dovodili Naser Orić i opštinski funkcioneri Osman Suljić, Adem
23 Salihović i Hamdija Fejzić. Više podataka govori da su ova lica vršila šverc
24 humanitarnom robom, oružjem, naftom i tako dalje, te da su u tim švercerskim
25 poslovima surađivali s pripadnicima UNPROFOR-a, pa čak i agresorom."

26 Imajući na umu da je ovo ono što bih ja nazvao priznanjem koje ide na
27 štetu vlastitih interesa, jer je to bošnjački dokument. Znači da to moramo
28
29
30

1 imati na umu. To ne znači da je to sve istina, ali treba to imati na umu.

2 Što biste nam o ovom mogli reći?

3 O: Ja prepoznam imena, ime Orić. Ne prepoznam druga tri imena u tome
4 paragrafu. Ovo me ne iznenađuje kao izvještaj nakon događanja kad su ljudi
5 konačno otkrili što se zapravo događalo.

6 P: Da li ste o tome znali u to vrijeme kad ste Vi bili tamo?

7 O: Ne, nisam. Nisam znao ovo što tu kaže, a to je da je u svakoj
8 situaciji, da se događala borba za prevlast, da su ljudi sakupljali,
9 prikupljali i manipulirali distribuciju humanitarne pomoći, ali to je
10 uobičajeno svagdje, u svakom dijelu svijeta, pa tako i ovdje. Zato me to sve
11 ne iznenađuje.

12 P: Sledeći dokument je srpski dokument. Ukratko nakon sastanka o kome
13 sam Vas pitao. Radi se o dokumentu 6D72. Radi se o izvještaju pukovnika
14 Andrića iz komande 1. birčanske pešadijske brigade, od 12. maja 1995.
15 godine. Znam da još ne vidite dokument na ekranu, ali je to Naređenje za
16 sprečavanje krijumčarenja goriva UNPROFOR-a, UNHCR-a i drugih organizacija.

17 I tu se kaže: "...da smo dobili informacije da pripadnici UNPROFOR-a,
18 UNHCR-a i drugih međunarodnih organizacija, vrše ilegalni transport
19 pogonskog goriva za potrebe Muslimana u enklavama Sarajevo, Goražde, Žepa i
20 Srebrenica.

21 Gorivo krijumčare u duplim rezervoarima i rezervoarima veće zapremine
22 na borbenim i neborbenim vozilima koje prazne u enklavama, u rezervoarima

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ostavljajući manje količine goriva, dovoljne za povratak iz enklave na
2 teritoriju SRJ i RS." I onda se kaže: "Naređujem," i tu stoji kako sprečiti
3 da dolazi do ovakvog krijumčarenja.

4 Da li Vam je poznato Sir Ruperte bilo, tada, da je dolazilo do
5 krijumčarenja koristeći tu metodu koju je pukovnik Andrić opisao u ovom
6 izveštaju?

7 O: Pa, ne znam da li smo mi to uopšte radili, a da jesmo, to bi bilo
8 zaustavljeno. Što se mene tiče, ja govorim u ime UNPROFOR-a, mi nismo
9 krijumčarili gorivo u te enklave.

10 P: Ono što mene interesuje je u stvari to što je potpukovnik Baxter
11 upotrebio reč "neadekvatno" za objašnjenje Gverino. Dokumenti koje sam ja
12 upravo Vama predočio stavljaju to što je on rekao u nekakav kontekst, zar
13 ne?

14 O: Pa, možda je to urađeno nakon ovoga što ste Vi pokazali da se to
15 desilo nakon razgovora sa generalom Gverom o hronologiji događaja. Ja ne
16 mogu da kažem ništa o toj reči "neadekvatno". Ne sećam se dovoljno tog
17 razgovora da bih mogao da znam zašto je on baš upotrebio tu reč. Činilo mi
18 se verovatno da je to u tom trenutku bila odgovarajuća reč.

19 P: Pa, neću s Vama da se sad, da sitničarim oko toga, ali pokušavam
20 da stvari stavim u nekakav kontekst i mislim da Vi, grubo govoreći,
21 prihvatate to, ali Vi ste svedok, ja nisam.

22 O: Pa, ja prihvatam to na osnovu ovih dokumenata i da je u pitanju
23 onda jači argument, nego što bi ta jedna reč neadekvatno mogla da pokrije,
24 ali mislim da na tom sastanku nisu pokazani ovi dokumenti, niti bilo šta

25
26
27
28
29
30

1 slično tom argumentu.

2 P: U redu. Želim da ovo malo proširimo još jednim dokumentom koji je
3 nedavno obelodanjen. Ne radi se o kritici, već jednostavno o primedbi,
4 dokument nema broj, ali dokument čak nije ni u elektronskoj sudnici. Imamo
5 jako malo štampanih primeraka, tako da možda poslužitelj može da ponovo
6 pokupi te dokumente. I rečeno mi je da prevodioci su dobili jedan od ovih
7 dokumenata i da je gospodin Thayer isto dobio dokument.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, gospodine Josse, hvala Vam.

9 G. JOSSE: [simultani prevod]

10 P: To je dokument koji je delimično poverljiv, koga je gospodin
11 Akashi uputio gospodinu Annanu u New York i govori se o humanitarnoj
12 situaciji u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Nosi datum 6. juli 1995. godine
13 i to je dosta opsežna analiza humanitarne pomoći i želim odmah da kažem da
14 ovim proširujemo temu humanitarne pomoći. Ne govorimo samo konkretno o
15 gorivu. Ako želite da pročitate dokument, predlažem da pročitate paragraf 4
16 i tu se govori o istočnim enklavama.

17 Dok čitate, predložili su mi pametno da radi zapisnika saopštim ERN
18 broj. Ja ću to sada učiniti. To je R 0082031 /u engleskom transkriptu: "R
19 0082030"/ do R 0082035.

20 Na kraju ima nekoliko zanimljivih tabela. Ne toliko ona koja ima
21 naslov "Tabela 1", mislim da se tu razrađuju potrebe, niti 2. tabela koja
22 ima naslov "Podela hrane UNHCR-a Bosni i Hercegovini 1993., 1994. i 1995.
23 godine".

24

25

26

27

28

29

30

1 I možemo da vidimo da u januaru, februaru, martu i aprilu, iz ove tabele
2 broj 2 koja nas više interesuje, procenat potreba koji je ispunjen je u
3 stvari bio relativno dobar.

4 G. JOSSE: [simultani prevod] Molim poslužitelja da pokaže na
5 grafoskopu tu stranu, tako da bar optuženi mogu da prate moju nit unakrsnog
6 ispitivanja. Radi se o pretposljednjoj strani dokumenta.

7 P: Da li se slažete sa pitanjem koje sam ja postavio, Sir Ruperte? Ja
8 ću ga ponoviti.

9 O: Da, molim Vas.

10 P: Vidimo da u januaru, februaru, martu i aprilu 1995. godine
11 procenat dostavljene robe od potreba je bio dosta visok.

12 O: Da. Mislim da se radi o dosta dobrom procentu, međutim potrebe
13 nisu u potpunosti ispunjene, al' mislim da se ovo odnosi na celu Bosnu i
14 Hercegovinu.

15 P: Da, tako je.

16 O: Da, tako je.

17 P: Da li su ove cifre razbijene po regionima i po enklavama čak?

18 O: Da, ali ja nisam video druge tabele, jer se spominju i neke druge
19 tabele za neke druge krajeve, tako da je razlog da se te brojke odnose na
20 krajeve koji se spominju u glavnom dokumentu. Ako pogledate 3. tabelu skroz
21 na kraju, tu jednostavno kaže Bosna i Hercegovina.

22 P: Da, tako je i to je važno.

23 O: I tu su se te brojke raščlanile nešto detaljnije, ali se odnosi
24 samo na mesec juni.

25

26

27

28

29

30

1 I onda ta tabela ne proizilazi iz ove prethodne.

2 P: Možemo da vidimo u paragrafu 4 da stoji da su deo poteškoća do
3 kojih je došlo u maju, činjenica da je došlo do, citiram: "Vazdušnih udara,
4 te je UNHCR morao da otkáže neke konvoje za Goražde iz bezbednosnih razloga,
5 dok je drugima sprečen pristup od strane bosanskih Srba." To je razumljivo,
6 zar ne?

7 O: Da, tako je.

8 P: Da li biste se složili da je to onda imalo i dodatni efekat i u
9 junu?

10 O: Pa, manjak je morao da se nadoknadi, ako na to mislite. Da. Ili
11 mislite na konvoje koji su posle toga bili upućeni?

12 P: Na konvoje posle toga, da li je to uticalo na...

13 O: Da, da, mislim da jeste.

14 P: U redu. Ne moramo da prolazimo kroz ostatak tog paragrafa. Možete
15 ga pročitati, ali vredno je primetiti, zar ne, da nekih pet redova dole
16 niže, se kaže: "Pristup Srebrenici i Žepi je bio neometan". Radi se o maju.

17 O: Izvinjavam se, izgubio sam mesto.

18 P: Paragraf 4, nekih pet, šest redova dole.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ponoviću: "Pristup Srebrenici... "

2 O: Da, da, izvinjavam se. Gledao sam suviše dole niže u tom

3 paragrafu.

4 P: "... a i Žepi pristup je bio neometan."

5 O: Da, tako je.

6 P: Znači to je očigledno važno kada o ovome govorimo. Molim da

7 pogledamo prvu stranicu. Vidimo na kraju da se vidi kome je sve dokument

8 interno upućen, ali Vi niste među tim navedenima.

9 O: Ne, nisam.

10 P: Zašto?

11 O: Pa, radi se o nadređenom štabu. Drugo, ovde se izveštava o

12 poslovima UNHCR-a, a ne o mojim poslovima. UNHCR je bilo odvojeno telo i po

13 mom mišljenju je bila organizacija koja je uživala podršku. Ja nisam bio

14 zadužen, niti sam vodio tu organizaciju.

15 P: Ali ste imali odgovornost da budete sigurni tj. da osigurate da

16 ovi konvoji dođu do odredišta?

17 O: Pa, moj mandat, ako je to najbolja reč za to, je da štitim

18 humanitarne konvoje i da osiguram da oni stignu do odredišta. Međutim, ja

19 nisam određivao šta će ti konvoji da prevoze, nisam odlučivao o veličini

20 konvoja, niti kome će konvoji biti upućivani. I kada su konvoji išli kroz

21 Srbiju ili iz Beograda, ja onda nisam imao nikakve veze sa takvim konvojima.

22 P: U redu. Kao što sam rekao, ići ću malo unazad, govorićemo o

23 dokumentu iz koga u stvari proističu sva ova pitanja. To je dokument P2936.

24

25

26

27

28

29

30

1 Molim da se to ponovo stavi na *e-court*. Molim da pogledamo poslednju
2 stranicu. Molim da pogledamo paragraf 10 koji se odnosi na sarajevski
3 aerodrom. Taj deo razgovora očigledno se odvijao pre Vaših privatnih
4 razgovora sa mojim klijentom, nakon sastanka, jer je jasno da je bio
5 prisutan Karadžić i mi vidimo da se u zapisniku kaže da je Krajišnik bio
6 uzrujan zato što je obaveza na koju se on obavezao nije bila ispoštovana i
7 onda se kaže da se zbog toga, da je to dovelo do prilično žustre rasprave
8 između Karadžića i generala Gvere. Kao što se sećam, gospodin Thayer je za
9 vreme svog glavnog ispitivanja Vama postavio pitanje o tome i rekli ste da
10 se Vi ne sećate detalja u vezi te rasprave. To je tačno, zar ne?

11 O: Da, tako je.

12 P: Da li se, međutim, slažete da nije bilo uobičajeno da potpukovnik,
13 tj. da general pukovnik, ispravka prevodioca, sad govorimo o Gveri, ne stupa
14 u žustru raspravu ispred komandanta UNPROFOR-a sa osobom koja je navodno
15 njegov vrhovni komandant, s gosp... doktor Karadžić? To je nešto što je
16 prilično iznenađujuće, zar ne?

17 O: Pa, ne znam koliko je iznenađujuće, ali je bilo dovoljno bitno da
18 se ubeleži, ali ne sećam se, kao što sam i rekao, da je to nešto bilo sad
19 toliko upečatljivo, inače bih se ja toga setio.

20 P: Pa, nisam u stvari o tome hteo da Vas pitam, ali da li ste tada
21 ili kasnije bili svesni konkretno toga da Karadžić i Gvero su imali prilično
22 važne javne sporove ili neslaganja u tom trenutku?

23 O: Ne, nije mi to bilo poznato.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I nije nešto što Vam je, što ste saznali kasnije tokom sastanaka
2 ili iz nečega što ste pročitali?

3 O: Ne, ne sećam se nikakvih sastanaka, niti bilo čega u vezi s tim.

4 P: Sledeći sastanak je održan 25. jula u hotelu *Jela* u Han-Kramu i
5 radi se o 274... Kao i obično, ne mogu da pročitam sopstveni rukopis. 2747.
6 Radi se o još jednom zapisniku od potpukovnika Baxtera. Želim da počnem sa
7 prvim paragrafom. Radi se o... ne... sastanku u restoranu *Jela*. Kaže se:
8 "General Mladić je bio u pratnji generala Gvero."

9 U paragrafu 2 se kaže: "Žepa je kao tema dominirala sastankom,
10 general Mladić je stigao noseći sporazum koji su potpisali", i onda ste
11 rekli, kao što ste nam već rekli, da nakon dva sata ste Vi i Mladić odlučili
12 da se prebacite do Žepe.

13 Prvo što želim da Vam kažem je da su Mladić i Gvero na sastanak došli
14 odvojeno. Nisu stigli zajedno. Gvero je stigao neko vreme pre Mladića. Da li
15 se sećate toga?

16 O: Samo da se prisjetim. U cijelom tom nizu sastanaka, na jedan od
17 njih je svakako Mladić došao odvojeno. Mogao je biti taj.

18 P: Ne želim sad iskoristiti prednost, jer ću ja reći isto u vezi sa
19 sastankom od 31. jula i isto, i u zapisniku potvrđuje se za 31. juli.

20 O: Pa, možda se sjećam ovog drugog, ali se ne sjećam da li sam
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zapravo došao ovako zajedno ili odvojeno.

2 P: Ja tvrdim da je Gvero došao automobilom, a Mladić helikopterom,
3 međutim, idemo dalje. Vi ste pitali mog klijenta, naravno razumljivo, da li
4 će se pojaviti Mladić, a on je na to odgovorio "da", ali je Gvero rekao da
5 nije siguran gdje se zapravo Mladić nalazi. Da li se sjećate toga?

6 O: Ne.

7 P: Gvero je zatim rekao da on nije direktno razgovarao sa Mladićem.
8 Gveri je samo rečeno da dođe na sastanak i povede prevodioca. Da li se toga
9 sjećate?

10 O: Ne.

11 P: Samo momenat, molim.

12 G. JOSSE: [simultani prevod] U vezi s ovim, zamoliću da sada
13 pogledamo dokument P1339. Ja se izvinjavam, časni Sude.

14 SUDIJA KWON: [simultani prevod] A ili B?

15 G. JOSSE: [simultani prevod] Tražim englesku verziju. Moja nije A.
16 Hvala Vam. Kao i uvijek, sve imate pod kontrolom, časni Sude.

17 P: Dakle, ovo je jedan kratki presretnuti razgovor. Sada ćemo se
18 zaustaviti na trenutak, a vjerojatno su Vam postavljena pitanja o tim
19 presretnutim razgovorima. Ja sad Vas učim stvari koje ste Vi vjerojatno
20 davno zaboravili, Sir Rupertu, ali ovo su bošnjački presret... tj. Bošnjaci
21 presretali razgovore VRS-a. Ovo kažem zato što ću se tokom unakrsnog
22 ispitivanja baviti nizom takvih razgovora. Ovaj je kratak. Original, koji je
23 s desne strane, je rukom pisan, a sa lijeve strane vidimo i isprintanu
24 verziju. Međutim, imamo i isprintanu verziju na B/H/S-u, koja je bila
25 otipkana jer su to radili nakon snimanja oni koji su vršili prisluškivanje.

26

27

28

29

30

1 Dakle, ovaj razgovor je vođen 25.7.

2 Moje kolege će me ispraviti ako nešto nije u redu. Prema onom što
3 vidimo na ekranu, vrijeme je 10.44h. Tu neko pita: "Gdje je Miletić?".
4 Odgovor je: "Otišao je da vidi Gveru. Otišao je kod Gvere." I onda ovaj
5 ponovo kaže: "Prenesite Gveri da bude u 11.30h tamo gde treba da povede onu
6 djevojku."

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Josse, vidim da ste u
8 engleskoj verziji da ste u pravu. Tu piše 10.44h, ali u stvarnom originalu
9 koji imamo također na ekranu, tamo piše 10.35h.

10 G. JOSSE: [simultani prevod] Zahvalan sam što ovako ste dobro to
11 uočili, časni Sude. Možda gospodin Thayer to može objasniti.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Thayer.

13 G. THAYER: [simultani prevod] Možda ako bismo prikazali 1339 C, što
14 je printana verzija na B/H/S-u. Na temelju toga je ovo prevedeno na
15 engleski.

16 G. JOSSE: [simultani prevod] Ne znam da li se ovo smije emitirati,
17 časni Sude. Nisam siguran.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, tu imamo... nemamo ime osobe.
19 Mislim da to neće biti problem. Da, ali ipak se navodi lokacija. Ne, ne
20 treba onda emitirati. Ne znam da li je ovo već emitirano. Molim tajnicu da
21 se pozabavi time.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. JOSSE: [simultani prevod] Možda da objasnim svjedoku o čemu se
2 radi. Možda ne zna šta se zbiva.

3 P: Generale, mi smo saslušali tokom suđenja cijeli niz ovih
4 prislušivača, a to su bili zaštićeni svjedoci čiji identitet ne smije biti
5 objelodanjen javnosti.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A sami dokumenti nisu bili
7 emitirani, samo da znate gospodine Josse.

8 G. JOSSE: [simultani prevod] Hvala Vam.

9 P: Dakle, ono što me tu najviše zanima je da se tu, čini mi se, radi
10 o tome da je Gveru rečeno da u 11.30h se sastane s Vama sa tom djevojkom,
11 vjerojatno se radi o prevodiocu i mislim da se tu kategorički ne tvrdi da je
12 on bio sa Mladićem ili da nije bio, ali je najvjerojatnije po ovome reći da
13 nije bio.

14 O: Tako je.

15 P: U redu. Onda da se vratimo na mjesto gdje smo bili. Molim da se
16 vrati 2747 na ekran. Dok ste čekali generala Mladića, osim što Vam je
17 ponudio piće, moj Vam je klijent govorio i o nizu stvari koje su bile
18 nepovezane sa pitanjima kojima ste se trebali baviti ili ratom. Objasnio je
19 da je upoznat sa britanskim političkim sistemom, da je to proučavao u sklopu
20 rada na svojoj tezi o usporednim političkim sistemima. Da li se sjećate
21 toga?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, bojim se da ne.

2 P: Vi ste navodno razgovarali o ulozi predsjednika Donjeg doma,
3 Gornjeg doma, ulozi predsjednika vlade, zatim niz političkih filozofa: John
4 Stuart Miller, John Adamsa, Robert Owena, Bertrand Russell. Da li Vam to
5 zvuči poznato?

6 O: Bojim se da ne. Koliko smo dugo čekali Mladića?

7 P: Trideset minuta.

8 O: Hvala. Ne, ne sjećam se toga.

9 P: Zatim je stigao Mladić, došlo je do razgovora, i ja tvrdim da je
10 ono što je tu najvažnije to da Gvero nije sudjelovao ni na koji način u
11 samom sastanku u vezi sa Žepom. On nije išao u Žepu. Vi ste to objasnili da
12 ste Vi tamo otišli cestom, Mladić helikopterom, a Gvero tamo nije ni došao,
13 u svakom slučaju, ne tada. Da li to prihvaćate?

14 O: Da, prihvaćam.

15 P: Sljedeći sastanak kojim želim da se bavimo odigrao se 31.7. i to u
16 Mrkonjić Gradu. Dokument koji nam treba je 2947. U prvom paragrafu vidimo da
17 se ovo sve odvijalo u motelu *Balkan* u 12.00 sati, da je Vaš helikopter... da
18 je na njega otvorena vatra i da je oštećen i u zadnja, zadnje dvije rečenice
19 1. pasusa stoji: "General Mladić je na sastanak stigao navodno sa linije
20 fronta sa oko 45 minuta zakašnjenja. Generala Smitha je dočekaao general
21 Gvero koji je tu ostao tokom cijelog sastanka." Dakle, jasno se vidi da je
22 Mladić zakasnio i da je Mladić dakle zakasnio i da su Gvero i Mladić došli
23 odvojeno, je li tako?

24 O: Da, to je tačno.

25 P: Želio bih iznijeti sljedeću tvrdnju, unutar tih 45, otprilike,
26 minuta Vam je Gvero sa terase motela pokazao gdje se u udaljenosti u

27

28

29

30

1 Mrkonjić Gradu nalazi njegova kuća. Što kažete na to?

2 O: Ja tih 45 minuta drugačije pamtim. Ja sam bio jako ljut. Na mene
3 se pucalo, na moj helikopter, iako sam išao putem koji je bio najavljen i,
4 koliko se ja sjećam, ja sam govorio generalu Gveru kako ako se tako nešto
5 dogodi ponovo da ću biti prilično ljut. Ja se naravno ne sjećam da mi je on
6 pričao gdje je živio, ali je moguće da jeste.

7 P: Pretpostavljam da je u tim okolnostima Gvero možda pokušavao da
8 Vas malo smiri.

9 O: Moguće je. Ja se ne sjećam ničeg drugog nego da sam bio bijesan i
10 da sam to probao nekako si dati oduška.

11 P: Da li se sjećate da li ste tokom sastanka saznali da je Gvero
12 stvarno iz Mrkonjić Grada?

13 O: Ne, mada se nekako općenito sjećam da jeste tako bilo. E sad, da
14 li ja to pamtim sa tog sastanka ili od negdje drugdje, to ne mogu reći.

15 P: Jedna od stvari o kojima je on s Vama razgovarao, a radi se o
16 jednoj veoma specifičnoj stvari, naime radi se o lokalnom običaju koji se
17 ticao natjecanja u košnji, da su ljudi iz tog dijela Bosne imali takva
18 natjecanja. Da li Vam je to poznato?

19 O: Bojim se da ne, nažalost.

20 P: Ja bih sada mogao navesti šta mi tvrdimo da se dogodilo u to
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vrijeme. On Vam je govorio da je to bilo povezivanje tradicija i sporta,
2 opisao je neke od tih sportova, spomenuo je da je muž njegove nećake, i
3 spomenuo je ime, da je on bio prvak u toj košnji. Da li se, da li se možete
4 sjetiti toga sada?

5 O: Ne. Tada sam mislio na sasvim druge stvari.

6 P: Ali je moguće da je tako bilo?

7 O: Da, ne mogu reći da se to sigurno nije dogodilo.

8 P: Samo momenat molim. Da li se sjećate da li je neko bio sa Gverom
9 prije Mladićevog dolaska?

10 O: Pa koliko se ja sjećam bio je sam, ali svakako je bilo još
11 nekoliko oficira tamo u vrijeme kada smo održavali sastanak, dakle ne samo
12 Mladić. Jedan od njih je, koliko se sjećam, bio komandant obrane Banja Luke,
13 vazdušne obrane Banja Luke.

14 P: Da li Vam išta znači ime Savo Sokanović?

15 O: Ne.

16 P: Da se sada pozabavimo zapisnikom sa ovog sastanka, paragraf 4, jer
17 se tu govori o generalu Gveri. Kao prvo, vidimo da se razgovara o ofanzivi
18 HV/HVO-a i humanitarnim pitanjima koja su iz toga proizašla. Vi ste tokom
19 glavnog ispitivanja jasno rekli da je međunarodna zajednica općenito, a
20 bosanski Srbi posebice, naišli na velike probleme vezano za izbjeglice
21 upravo zbog toga?

22 O: Da.

23 P: I čini se da je potpukovnik Baxter rekao da je težina tog problema
24 za Srbe prilično očigledna. Mladić je imenovao generala Gvera kao osobu
25 odgovornu za humanitarna pitanja i za problem izbjeglica.

26

27

28

29

30

1 To je očigledno spominjanje upravo tog problema koji je nastao zbog pritoka
2 izbjeglica iz onog drugog dijela Bosne i Hercegovine ili iz Krajine, da sad
3 ne ulazimo u političke entitete zbog ovog pitanja, ali uglavnom odande, je
4 li tako?

5 O: Da, to je tačno. Ti su se ljudi, velik broj ljudi se kretao kroz
6 zemlju zbog toga.

7 P: U paragrafu 7, kao što smo već vidjeli, u zapisniku stoji da je
8 malo napretka postignuto u vezi sa Žepom i to zbog toga što to pitanje nije
9 jako važno Mladiću u tom trenutku. Dakle drugim riječima, nije se o tom puno
10 pričalo na sastanku, je li tako?

11 O: Da, tako je.

12 P: Želio bih da se sad pozabavimo sastankom od 25. augusta, ali prije
13 toga samo nakratko da pogledamo sastanak od 22. augusta. To je 2949,
14 P2940/sic/. Želim da usporedimo te sastanke od 22. i 25. augusta. Sastanak
15 od 22. augusta, general Gvero na njemu nije bio prisutan. Je li to tačno?

16 O: Da, to je tačno.

17 P: U točki 2 vidimo jedan zanimljiv opis tog sastanka od strane
18 pukovnika... potpukovnika Baxtera. On kaže: "Sastanak je bio fascinantan.
19 Trajao je pet sati uključujući ručak na kojem je u prekrasnom ambijentu
20 poslužen roštilj." Govorimo o Borikama kod Žepe, ili Borici kod Žepe?

21 O: Tako je.

22 P: Tu se opisuje kako je izgledao Mladić, kako je bio raspoložen i
23 šta se dogodilo na sastanku. Po Vašem mišljenju taj je sastanak bio uspješan
24 korak u pravom smjeru. Da li je to dobra ocjena?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, da. Upravo tako je bilo.

2 P: Zatim ste se 25. augusta ponovo sastali sa Mladićem, to je P2950.
3 Bili su prisutni i general Gvero i general Tolimir. Pričekat ćemo da se to
4 pojavi na ekranu. U drugoj točki se u zapisniku sastanak opisuje kao "kratak
5 poslovni sastanak".

6 Drugim riječima, bio je prilično drugačiji od onog sastanka od prije,
7 tj. od tri dana ranije, a na kojem Gvero nije bio prisutan i tokom kojeg ste
8 polako ručali na tom jednom divnom mjestu u Borikama. Da li se to može tako
9 reći?

10 O: Pa da. To su različiti sastanci bili ne samo po tome kada i gdje.
11 Međutim, taj kontrast nije u tome da je jedan bio dug i opušten, jer se i
12 tamo puno posla obavilo, a posebno zbog toga što je Mladić na prethodnom
13 sastanku imao i svoje komandante, pa su i oni bili uključeni u velikoj
14 mjeri, jer taj roštilj je bio za Mladića i za njih, a ne...

15 P: Izvinite, ko je sve sa Mladićem tom prilikom?

16 O: Pa, bilo je nekoliko komandanata. Ako se vratimo, možemo vidjeti
17 da su tamo bili još neki komandanti na tom sastanku u Borikama, ili Borici.

18 P: 2949, molim Vas ponovo.

19 O: To nisu bili pomoćnici komandanta, ali...

20 P: Hvala. Kaže ovako, bila su tamo još dva lokalna komandanta VRS-a,
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nekoliko Mladićevih oficira iz štaba njegovog koji su bili zaduženi za to
2 područje i jedan lokalnih dužnosnik iz Goražda, civil.

3 O: Hm, da.

4 P: Potpukovnik Riley se također spominje ovdje, a on je bio britanski
5 oficir u Goraždama, zar ne?

6 O: Da, tako je.

7 P: Vidjeli smo također zapisnik sa tri sastanka gdje je Gvero bio,
8 nisam siguran da je ovo pravi izraz, naprosto u Mladićevom društvu, kraj
9 Mladića. Ja Vam kažem ovo, kada su se desili ti sastanci Gvero nije rekao
10 ništa, apsolutno ništa što je imalo bilo kakav poseban značaj. Što Vi kažete
11 na to?

12 O: On nije govorio mnogo, ali bilo je očito da podržava Mladića, a
13 Mladić je bio dominantna osoba na tom sastanku, barem što se tiče bosanskih
14 Srba, na svim tim sastancima.

15 P: Ali Baxterovi zapisnici ne ukazuju na to da je Gvero bilo šta
16 govorio?

17 O: Da, da, da. To je apsolutno točno. Ovo su bili Mladićevi sastanci.

18 P: Hvala. A sada da pređem na nešto drugo, ali vezano na ovo o čemu
19 smo sad pričali. Radi se o onome što ste sami rekli. Na stranici 17556
20 transkripta kad ste posljednji put napustili Žepu, sreli ste generala Gveru.
21 Prva stvar koju Vas želim pitati u vezi s ovim je kad se točno desio taj
22 susret? Koji je bio datum? Možda Vam pomognem na sljedeći način.

23 U Vašoj izjavi koju smo već prilično mnogo spominjali, na strani 19,
24 mislim da nam ne treba elektronska verzija, na strani 19 Vaše izjave Vi
25 dakle kažete sljedeće: "U toku perioda vremena između 26. i 29. jula, tri

26

27

28

29

30

1 sam puta posjetio to područje, Žepu i dva puta sam se susreo s Mladićem."
2 Gospodine, da li to znači da ste Vi Žepu zadnji posjetili 29. jula?

3 O: Ne sjećam se točno. Morao bih se podsjetiti, morao bih naći neki
4 dnevnik u koji sam zapisivao mjesta na koja sam odlazio. Mislim da sam
5 odlazio nekoliko dana za redom. Ukoliko je prvi put bilo 26., pa 27. i 28.,
6 ali to je najbolje što se mogu sjetiti, najjasnije što se trenutno mogu
7 sjetiti.

8 P: Nije mi teško priznati ovo, ali jedan od razloga zašto mi je bilo
9 stalo do toga da Vas pitam o Vašim bilješkama i dnevnicima na početku ovog
10 ispitivanja je bio upravo ovaj razlog, a sad ste i sami rekli: "Trebao bi mi
11 za to neki dnevnik." Što točno mislite pod time?

12 O: Negdje gdje su zapisana sva moja kretanja. To mora da je postojalo
13 u štabu. Ukoliko mi to nemamo, to znači da više ne postoji, ukoliko je ikad
14 postojalo.

15 P: Imam kod sebe jedan dokument koji bi nam možda mogao pomoći u tom
16 smislu, nešto što bih Vam želio pokazati, a to je 6D198. Ovo je dokument
17 koje je Vijeće već mnogo puta vidjelo, ili barem ovakav tip dokumenta.
18 Mislim da nije bila riječ o ovom konkretnom dokumentu, ali ovakav tip
19 dokumenta se već ovdje koristio. Ovo je izvještaj koji je David Harland
20 poslao John Ryanu i generalu Gobillardu i još nekim drugim ljudima. Radi se
21 o onom što se desilo na taj dan.

22 Druga strana, ne vidim baš i nije potrebno, ali kažem: "Pregovori o
23 Žepi 11". Evo, to je to. "U 8.00 sati ujutro Ed Joseph je zvao iz Žepe," i
24 ovo govorim samo da ovo stavim u kontekst. Ako možemo na zadnju stranu
25 okrenite, molim Vas. Paragraf na vrhu stranice, 9.00 sati ujutro i ispod
26
27
28
29
30

1 toga 10.00 sati ujutro. Treći paragraf kaže: "Oko 12 sati u podne razgovarao
2 sam s generalom Smithom koji je rekao da se upravo bio susreo s Muratovićem
3 i da se Sarajevo još uvijek nadalo nečemu što ne bi bila potpuna predaja."

4 Ukoliko ste se sreli s Muratovićem u Sarajevu u 12.00 sati, dakle u
5 samo podne, 28. jula, je li moguće da ste isti dan bili još i u Žepi?

6 O: Da.

7 P: Objasnite, molim Vas.

8 O: Odvezao bih se tamo, vjerovatno negdje kasno to popodne, ukoliko
9 sam se odvezao to popodne. Kasno popodne stigao bih u Žepu, najvjerojatnije,
10 nisam siguran, možda oko 4.00h, 4.30h. U svakom slučaju bih stigao.

11 P: Dakle, postoji ta mogućnost, ali niste 100% sigurni?

12 O: Da. Ne mogu na temelju ovoga reći sa sigurnošću je li tako ili
13 nije.

14 P: Kad ste se susreli s generalom Gverom, znam da je mnogo vremena
15 prošlo, ali ovo je vrlo važno, s kim ste točno putovali taj dan?

16 O: Gotovo sam 100% siguran da su to bili pukovnik Baxter, kapetan
17 Bliss ili Dibbs, oni su prevodili za mene, i ljudi iz moje sigurnosti koje
18 je predvodio zastavnik Davidson.

19 P: Kad ste vidjeli Gveru, u kakvom je vozilu bio?

20 O: Ono šta se sjećam je da je bio u tipu auta koji obično zovemo
21 salonskim autom. Mislim da je bio crn ili tako nešto.

22 P: Da li je bilo još drugih vozila u njegovoj pratnji?

23 O: Ne sjećam se.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Zna li da li je Gvero takođe putovao s nekim?

2 O: Ne. Ja ga se sjećam kako stoji kraj vozila blizu ovog kontrolnog
3 punkta.

4 P: Trenutak molim. 2493, molim Vas, elektronska verzija. Radi se o
5 tome da je ovdje u pitanju karta i obično treba, je potrebno dulje vremena
6 da prikažemo kartu. Evo ga.

7 Sad ću zamoliti sudskog poslužitelja, tj. poslužiteljicu, da Vam dâ
8 olovku, a zatim ćete Vi olovkom, ukoliko možete naravno, označiti na ovoj
9 karti označiti gdje se točno desio ovaj susret.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da približimo kartu?

11 SVJEDOK: [simultani prevod] Bilo bi mi drago kad bi slika bila nešto
12 jasnija.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Josse, o kojem se dijelu
14 karte radi.

15 G. JOSSE: [simultani prevod] To ovisi o svjedoku.

16 SVJEDOK: [simultani prevod] Idemo u središte mape, ako možemo malo
17 povećati. Da, sad vidim. To je to. Pokušat ću se sjetiti točno o čemu se
18 radi i gdje se to desilo.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Još malo povećati, još malo.

20 SVJEDOK: [simultani prevod] Pokušavam se sjetiti. Ovo nije karta koju
21 sam ja slijedio, zbog toga što je uvijek postojao neko tko me vozio na ta
22 mjesta, tako da nisam siguran da dobro vidim. Možemo li udaljiti kartu sad?
23 U redu, hvala.

24 Da, malo je teško točno reći.

25 G. JOSSE: [simultani prevod]

26 P: A ako Vam damo olovku tako da možete ucrtati smjer kojim ste se
27 kretali?

28

29

30

1 O: Lako je to reći. Koliko se sjećam, vozili smo od juga prema
2 sjeveru cestom za Goražde i tada smo produžili na sjever. U jednom trenutku,
3 a mislim da je to bilo u blizini mjesta koje se zove Ravan, gdje je
4 kontrolni punkt, ne onaj ukrajinski, nego punkt pod kontrolom bosanskih
5 Srba, mi smo tamo skrenuli i ušli u područje same Žepe. Tamo smo se sreli,
6 ali teško mi je reći na temelju mog sjećanja gdje se to točno desilo na ovoj
7 karti, pokazati na karti.

8 P: Izgleda... kako je to izgledalo? Kamo je bio krenuo general Gvero
9 kad ste se sreli?

10 O: On je išao u taj džep u područje Žepe, a ja sam izlazio.

11 P: Da li Vam izraz "IKM" govori bilo šta? Ne pokušavam Vas prevariti.
12 To je samo jedan izraz na B/H/S-u koji koristimo za prednje komandno mjesto,
13 istureno komandno mjesto. Znate li gdje je bilo istureno komandno mjesto u
14 Žepi?

15 O: Vidio sam neke... neka vozila iz jedinice za vezu na samom brdu.
16 Prvo se prošlo kroz taj kontrolni punkt, a zatim su neka vozila bila tamo.

17 P: Dakle mislite da je to bilo tamo, zar ne?

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

- 1 O: Da, mislim da je to bilo upravo tamo.
- 2 P: Toliko ste Vi uspjeli primijetiti. Naime Vi ste vidjeli ta vozila
3 i došli do tog zaključka, je li tako?
- 4 O: Da. Upravo tako.
- 5 P: Da se vratimo konkretno na Vaš susret. Da li ste bilo šta o tom
6 susretu zapisali bilo gdje?
- 7 O: Ne.
- 8 P: Kad ste prvi put, bilo kakvom istražitelju ili pravniku, bilo šta,
9 ispričali o tom susretu?
- 10 O: Mislim da je to bilo upravo kad smo se gospodin Thayer i ja
11 sastali prije nekoliko dana i oni su me pripremali za moj nastup ovdje u
12 sudnici, a zatim ste me Vi pitali i ja sam rekao Sudu.
- 13 P: Govorite o 22. oktobru ove godine?
- 14 O: Da.
- 15 P: Istina je, zar ne, da osim izjave koju ste dali, često su Vas
16 intervjuirali i na temelju toga su se sastavljali raznorazni izvještaji, na
17 primjer 2002. dva puta u vezi sa suđenjem Slobodanu Miloševiću, naravno da
18 ja znam da je to nešto drugo, ali ipak ima neke veze, suđenje Dragomiru
19 Miloševiću i tako dalje? Postoji li razlog zbog čega nikad prije niste ovo
20 spomenuli nikom od tužitelja ili istražitelja povezanih sa ovim Sudom?
- 21 O: Pretpostavljam, samo pretpostavljam, da je to zbog toga što me
22 niko nije o događajima u Žepi ispitivao na ovakav način.
- 23 P: Je li postojao razlog da nikad niste spomenuli to gospodinu
24 Thayeru u onome šta je Vaš izvještaj, kao vještački izvještaj? To su bila
25
26
27
28
29
30

1 pitanja i odgovori. Razgovarali ste s njime u julu 2006.

2 O: Ne znam zašto to nisam spomenuo. Možda mi nije palo na pamet. Ne
3 postoji neki poseban razlog.

4 P: Ali za vrijeme tog razgovora su Vas pitali sasvim konkretno o
5 ulozi mog klijenta u Vojsci Republike Srpske. Izvlačeni su mnogi zaključci,
6 zar ne?

7 O: Da.

8 P: Dapače, kad ste odgovarali na ta pitanja, da li je to bilo nešto
9 vještačke prirode ili ne, o tom potom, ali gospodin Thayer Vas je pitao pred
10 kraj njegovog ispitivanja nešto o tome i Vi ste izabrali rad mog klijenta
11 unutar Vojske Republike Srpske kao jedan primjer nečega što ste željeli
12 ilustrirati, a nikad to niste spomenuli u julu 2006. dok ste razgovarali s
13 njima. Možete li to objasniti na bilo kakav način?

14 O: Ne, ne mogu to nikako objasniti. Ne postoji konkretan razlog.

15 P: Da li se sjećate konkretno da su Vam rekli nakon tog susreta, da
16 Vam je itko rekao, da je Gvero u području Žepe, u samom džepu i da li Vam je
17 itko rekao što, zašto je on bio tamo?

18 O: Ne, ne sjećam se.

19 P: Koji su oficiri UNPROFOR-a ostali u enklavi nakon što ste Vi
20 otišli zauvijek?

21 O: Bio je to ukrajinski komandant. Ne mogu se sjetiti kako se zove.

22 P: Dudnik, Dudnik.

23 O: I mislim da su još ostali neki oficiri za civilne poslove, ali
24 nisam siguran /u engleskom transkriptu: "Ed Joseph ili..."/.

25

26

27

28

29

30

1 P: Petrušenko /u engleskom transkriptu: "Bezrouchenko"/?

2 O: Petrušenko, da, vjerojatno, ali nisam 100% siguran koji je od
3 njih, ali mislim da su ovi za civilne poslove ostali tamo.

4 P: Pokazao bih Vam fotografiju koja je dio jednog videa, jednog video
5 snimka.

6 [Gleda se video-snimak]

7 SPIKER: Prema izvještaju *France Pressa* iz Zagreba, specijalni
8 predstavnik Ujedinjenih nacija za bivšu Jugoslaviju Yasushi Akashi je
9 izjavio da se na sarajevskom aerodromu pod pokroviteljstvom UNPROFOR-a
10 održavaju pregovori o daljnjoj evakuaciji izbeglica iz Žepe. O tim
11 pregovorima zasad nema nikakvih pojedinosti.

12 G. JOSSE: [simultani prevod] Zaustavite traku molim.

13 P: Malo strpljenja, molim Vas. Imamo neke tehničke probleme.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Moraćemo ponovo se vratiti na onu
15 video snimku, a konkretno na onaj kadar koji je zatražio gospodin Josse.
16 Jednostavno je prebrzo nestalo. Nisam stigao zabilježiti.

17 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, vidim da onaj ko time rukuje ima na
18 ekranu, ali to nije od koristi ni Vijeću, a kamoli svjedoku.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, moramo se vratiti još nekoliko
20 kadrova ranije.

21 [Gleda se video snimka]

22 G. JOSSE: [simultani prevod] Da, neće biti.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo Vi postavite pitanje, osim ako
24 nemate namjeru pitati kakav to točno pogled upućuje Mladiću, jer onda bismo
25 to morali još uvećati.

26 G. JOSSE: [simultani prevod] Ne, ne znam da li bi tako unakrsno
27 ispitivanje bilo najobazrivije, časni Sude.

28 P: Ja sam Vas imao namjeru pitati nešto o onom čovjeku koji je sjedio
29 iza Vas, koji je prilično intenzivno gledao razgovor.

30

1 O: U ovom dijelu koji smo gledali Baxter je s lijeva, ja sam s desna,
2 a između sjedi jedan čovjek?

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sad se to zaustavilo, imamo taj
4 kadar. Da li prepoznajete ko je ovo u sredini?

5 SVJEDOK: [simultani prevod] Ne, ne prepoznam ga.

6 G. JOSSE: [simultani prevod]

7 P: To je, kažem ja, general Krstić. Da li Vam je poznato to ime?

8 O: Da, da, poznato mi je.

9 P: Šta je Krstić u to vrijeme bio?

10 O: Mislim da je on bio jedan od komandanata korpusa.

11 P: On je bio komandant Drinskog korpusa u to vrijeme. On je bio taj
12 koji je, barem ja tako tvrdim, koji je dakle bio, koji je rukovodio vojnim,
13 vojnom operacijom kod Žepe. Da li Vam je to poznato?

14 O: Pa, to bi bilo u zoni njegovog korpusa, da.

15 P: On je bio, dakle, uključen u ovo i mislim da nema nikakvog spora i
16 da biste Vi to prihvatili da je general Tolimir bio zadužen za proces
17 evakuacije.

18 O: Da, to sam vidio, da.

19 P: Proces evakuacije, kada je on završen, da li se sjećate?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne sjećam se, ali je to vjerojatno nekako vezano sa... Mislim da
2 je evakuacija bila gotova, ako će nam to pomoći da utvrdimo datum, i ja zato
3 nisam otišao. Ja sam otišao tek posljednjeg od ova tri dana.

4 P: Dakle, u momentu kada ste se sastali sa generalom, kada ste se
5 susreli s generalom Gverom tada je evakuacija već bila gotova, to nam hoćete
6 reći?

7 O: Da, mislim da jeste.

8 P: Ako nemate ništa protiv, želio bih da se sada pozabavimo sa
9 materijalom koji se odnosi na kretanje samog Gvere u to vrijeme. Mi znamo da
10 je on 31. jula bio u Mrkonjić Gradu, jer ste se Vi i on tada vidjeli, je li
11 tako?

12 O: Tako je.

13 P: Koliko je Mrkonjić Grad udaljen od Žepe?

14 O: Ne bih Vam mogao reći bez karte, ali je dosta daleko. Za Srbe,
15 čovjek se morao provesti svuda okolo po sjeveru.

16 G. JOSSE: [simultani prevod] Zamolit ću da sada pogledamo jedan
17 dokument samo prije pauze, a to je 6D195. Gospodin Meek predlaže da
18 identificiramo onu video snimku koju smo gledali. Ja to nisam nikako
19 napravio. Sada će mi se pomoći u tome, časni Sude.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

21 G. JOSSE: [simultani prevod] To je P2491. Iako nisam rekao u kom
22 trenutku je zaustavljena video snimka, jasno sam rekao koja je slika ona
23 koju sam tražio od svjedoka da je pogleda. Mislim da tu onda neće biti
24 problema.

25 Kažu mi 46 minuta 24 sekunde. Hvala gospođo Čmerić.

26

27

28

29

30

1 P: Sir Rupert, ovaj dokument koji vidite na ekranu je zapravo sažetak
2 novinskog, novinskih izvještaja. To je radila jedna bosanska novinska
3 agencija, VIP. Na dnu strane je ono što želim da pogledamo. Možemo pogledati
4 sljedeću stranicu, ali molim Vas vjerujte mi, ja sam već to vidio, radi se o
5 31. julu 1995. Ovdje stoji da je komandant vojske bosanskih Srba, Ratko
6 Mladić u subotu stigao u Drvar, 20km sjeverno od Grahova i nastavio
7 organizirati srpsku obranu u toj regiji uz pomoć generala Milana Gvere i
8 drugih ađutanata.

9 O: Oprostite, ja to ne vidim.

10 P: U donjem lijevom uglu.

11 O: A, sad vidim. Izvinjavam se. Sada ovo pratim.

12 P: Dakle, ako je ovo točno, iz toga bi se moglo zaključiti, imajući
13 dakle to na umu, ali prije toga molim samo da se u elektronski sistem učita
14 dokument 6D196, jer ćemo tako još jasnije vidjeti šta ja to želim sada reći.

15 Dakle, da. Ovo je taj kalendar koji smo pronašli za jul, 1995. i tu
16 se vidi da je 31. juli, a to je bio dan sastanka u Mrkonjić Gradu i dan ovog
17 novinskog izvještaja, dakle vidimo da je tu bio ponedjeljak. Novinski
18 izvještaj koji sam maloprije pročitao govori o suboti. Dakle, ako
19 pretpostavimo da je novinski izvještaj točan, to bi značilo da je Gvero bio
20 u području Drvara 29.7. Prihvatam da u ovom mom pitanju ima cijeli niz
21 pretpostavki, ali je sama logika, odgovara.

22 O: Pa, ako su Vaše pretpostavke točne, onda da.

23 P: Sada imam namjeru da pogledamo nekoliko presretnutih razgovora.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. JOSSE: [simultani prevod] Možda bi sad bio dobar trenutak, časni
2 Sude, iako nisam završio sa ovom temu, imam još samo malo.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, idemo sada na pauzu od 25
4 minuta. Hvala.

5 ... Početak pauze u 17.44h

6 ... Sjednica nastavljena u 18.12h

7 [Svjedok se povlači]

8 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prijevod/

9 G. JOSSE: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam zatražio da svjedok
10 ne uđe u sudnicu.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo prije nego što se stvore neki
12 problemi, dakle, nastavljamo sa radom prema pravilu 15 bis za ostatak
13 sjednice. Sudija Kwon je morao neočekivano otići.

14 G. JOSSE: [simultani prevod] Samo da pomognem u vezi sa rasporedom. U
15 skladu sa zahtjevom Vijeća, advokati Odbrane su se sastali kako bi
16 razgovarali o budućem rasporedu prema pravilu 98 bis i tako dalje. Zatim smo
17 se sastali sa gospodinom McCloskeyem prije današnje sjednice i ono što je
18 proizašlo iz sastanka bi bilo kada bi Vijeće moglo pola sata odrediti sutra
19 za raspravu o tim pitanjima prije nego što se razidemo.

20 Sada se to naravno uklapa u pitanje koliko dugo ću ispitivati ovog
21 svjedoka. Ja još nisam siguran. Ne mogu dati preciznu procjenu.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Molim da se sad uvede svjedok.

2 [Svjedok ulazi u sudnicu]

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Josse.

4 G. JOSSE: [simultani prevod]

5 P: Prije nego što nastavimo sa dokumentima, nešto što sam Vas trebao
6 ranije pitati. Da li se sjećate u koje doba dana je došlo do onog susreta sa
7 generalom Gverom?

8 O: Pa, ja mislim da je bilo poslijepodne.

9 P: Da li je bila noć ili dan, svjetlo ili mrak?

10 O: Ne, bilo je još svjetlo, ali je bilo prema kraju dana.

11 P: Da li se sjećate u koje je vrijeme padao mrak u Bosni u julu?

12 O: Pa, prilično kasno.

13 P: Možete li biti konkretniji?

14 O: Pa, ja bih rekao oko 9.00h.

15 G. JOSSE: [simultani prevod] Zamolit ću da pogledamo 6D199. Trebam
16 još jedan dokument, pa onda tek prelazimo na one presretnute razgovore koje
17 sam najavio. Ovo je također Harlandov izvještaj od 29.7., također naslov
18 "Pregovori o Žepi" /u engleskom transkriptu: "13"/.

19 P: Molim da odmah pređemo na 3. stranicu. U sredini stranice se
20 spominje "Ed", to je očito Ed Joseph i vidimo da je on rekao generalu
21 Gobillardu da bi UNPROFOR mogao evakuirati ljude iz Žepe. Čini se da se time
22 sugerira da je Gobillard bio u Žepi 29.7.

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Da.
- 2 P: Da li se sjećate da je on tamo otišao nakon što ste Vi otišli?
- 3 O: Ne bih rekao, nisam siguran da je on došao poslije mene, ali se ne
4 sjećam da je tamo bio u isto vrijeme kad sam ja bio tamo, pa je vjerojatno
5 da je on došao poslije mene.
- 6 P: A to također potvrđuje da je 29. jula Tolimir još uvijek bio
7 aktivan u tom džepu?
- 8 O: Ako ovaj izvještaj govori o događajima od 29., onda da.
- 9 P: Da, da. Ja to tvrdim.
- 10 G. JOSSE: [simultani prevod] Molim Vas da sada pogledamo dokument
11 P1374, A je verzija na engleskom, B na B/H/S-u. Sir Rupert, ovo je
12 presretnuti razgovor od 29.7. Sjećate se iz onog kalendara da je to bila
13 subota. Presretanje je izvršeno u 22.30h, dakle prilično kasno, a uključen
14 je neko iz Londona, neki kapetan i izvjesni Rajko Banduka. Znete li ko je
15 taj Rajko Banduka?
- 16 O: Ne.
- 17 P: On je bio jedan od Mladićevih pomoćnika, samo da Vam olakšam
18 stvari. Na sredini stranice vidimo da taj iz Londona kaže, to možete vidjeti
19 na B/H/S-u: "Uh, hvala bogu. Da li ja mogu telefonom da razgovaram sa
20 generalom Mladićem ili je on na terenu?"
- 21 Banduka kaže: "Na terenu je on. I Gvero je na terenu." I onda
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nekoliko redaka niže, Banduka kaže: "Pošto je on tamo gdje je ono kritično."

2 "Kritično" u to vrijeme, to se odnosilo na situaciju u Krajini, a ne
3 žepu. Da li se slažete s time?

4 O: Pa, ja ne znam da li su oni smatrali, da su oni tako nešto
5 smatrali kritičnim, ključnim.

6 P: Da, naravno. Međutim, ono što Vas ja pitam...

7 O: Iz moje perspektive, Žepa je i dalje bila najključniji element,
8 ali mogu razumjeti da bi Mladić mogao misliti drugačije.

9 G. JOSSE: [simultani prevod] Molim da sada pogledamo P1376.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Thayeru.

11 G. THAYER: [simultani prevod] Izvinjavam se zbog intervencije. To je
12 1376, da ne bi bilo zbrke.

13 G. JOSSE: [simultani prevod] Ovaj presretnuti razgovor koji sam
14 maloprije pokazao?

15 G. THAYER: [simultani prevod] Ja sam mislio da ste Vi tražili da se
16 stavi presretnuti razgovor 1376.

17 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, to nam je sljedeće. Dakle, A
18 engleska verzija, B, B/H/S. Tu je uključeno više osoba. Izvjesni Savo.
19 Sjećate se da sam Vas pitao za Savu Sokanovića. Ja tvrdim da je on jedan od
20 sudionika u razgovoru. On je bio direktno podređen Gveri, ali ste nam već
21 rekli da ga se ne sjećate. Imamo tu izvjesnoga Rajka, izvjesnog Miću i u
22 jednom trenutku se uključio i Mladić. Počinje sa razgovorom između Rajka,
23 tvrdim da je to taj Rajko Banduka. Ovo je 30.7., nedjelja uvečer u 22.15h.
24 Otprilike pet ili šest redaka otpočeka Savo kaže: "Dobro. Naš bos, tvoj i

25

26

27

28

29

30

1 moj, u rodnom mjestu mog šefa. Daj mi ga." I onda se nastavlja. Ja tvrdim da
2 taj šef o kojem se govori, da je to general Gvero koji je u svom rodnom
3 mjestu, dakle u Mrkonjić Gradu, gdje ste ga vidjeli sljedećeg dana. Da li to
4 možete prokomentirati?

5 O: Pa, izgleda da se to tu ovdje kaže.

6 P: Ja bih želio iznijeti tvrdnju, gospodine, da ste pogriješili kada
7 ste rekli da ste vidjeli Gveru na tom kontrolnom punktu prilikom odlaska iz
8 džepa posljednji put kada ste bili tamo. Da li je to moguće?

9 O: Ja se veoma jasno toga sjećam. Bilo bi me lako uvjeriti da to nije
10 bilo posljednjeg dana, nego srednjeg, iako nije bilo prvog dana, ali ja se
11 sjećam da sam prolazio, izlazeći iz džepa, pored kontrolnog punkta, vidio
12 auto i sreo Gvera.

13 P: Da ne bi bilo zbrke, ono što ja tvrdim je da se to dogodilo na
14 određenom mjestu i da Gvero nije bio na tom mjestu. Šta kažete na to?

15 O: Kao što sam rekao, ja se jasno sjećam takvog susreta.

16 P: Da li možete bilo kako prokomentirati zbog čega to nije bilo
17 memorijalizirano /sic/, kako kaže gospodin Thayer, nigdje u tih 12 godina
18 otkako se to dogodilo.

19 O: Uglavnom zato što ništa nije potaknulo da se sjetim toga, niti sam
20 imao razlog da se takvih stvari sjećam ili da tako nešto izjavim.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li biste prihvatili da ste možda pogriješili, imajući na umu da
2 nema nigdje dokaza koji potkrepljuju da je Gvero bio u Žepi tih dana?

3 O: Ja prihvaćam da je tu samo moja riječ koja to potkrepljuje.

4 P: A imamo na desetke, možda i stotine hiljada dokumenata gdje se
5 nigdje ne spominje da je Gvero bio prisutan.

6 O: Pa to bi mogla biti indikacija. Neko drugi će možda donijeti
7 odluku o tome kako da se to protumači, ali ja se sjećam tog što se sjećam.

8 P: Idemo sada na drugu temu. Gospodin Thayer Vas je pitao nešto o
9 informacijama koje ste dobili iz ovog džepa kada ste preuzeli komandu nad
10 UNPROFOR-om i kada ste još govorili ono o zajedničkim komisijama. Da li ste
11 imali obavještajne izvore koji su Vam prenosili informacije?

12 O: O Žepi?

13 P: O Srebrenici, ja se izvinjavam.

14 O: O Srebrenici. Ne, u to vrijeme nisam imao.

15 P: Imat ću nekoliko pitanja za koja, ako ih zbog razloga bezbjednosti
16 ili nekih drugih operativnih razloga ne želite da na njih odgovorite, recite
17 pa ja neću insistirati. Možda je najbolje da Vam pokažem dokument da znate o
18 čemu ja govorim, koje to ja informacije imam.

19 G. JOSSE: [simultani prevod] Molim, dakle, 6D181 da se predoči
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedoku. Sir Rupert, ovo je jedan od informativnih izvještaja koje je i
2 gospođa Fauveau koristila tokom unakrsnog ispitivanja. Mene zanima stranica
3 broj 5. U naslovu piše: "SAS-u i istina o stvarnoj situaciji na terenu."
4 "SAS je ušao u zaštićeno područje nakon maja..." - da se tu zaustavimo. Taj
5 SAS - to su Specijalna služba britanske vojske, je li tako?

6 O: Tako je.

7 P: "Nije tamo bilo SAS-a kada sam ja došao u martu. Krajem aprila ili
8 maja su oni tamo poslani. Ja sam bio uključen u proces slanja njih kako bi
9 se poboljšala mogućnost veze i kako bi se moglo obezbijediti zračno
10 navođenje. To je bilo od velike pomoći, ali je samo mali broj tih ljudi imao
11 relativno mali opseg djelovanja i nisu bili na dovoljno visokoj razini da
12 mogu provjeravati situaciju na terenu."

13 Možete li mi to objasniti?

14 O: Ako ste na to mislili pod obavještajne izvore, onda nisam dobro
15 odgovorio. Ja jesam poslao te ljude tamo. Pogrešno sam Vas shvatio. Mislio
16 sam da mislite na više razine.

17 P: Ja sam Vas i imao namjeru pitati nekoliko pitanja prije nego što
18 Vam ovo pokažem, ali sam mislio da bih trebao prvo napraviti s obzirom da je
19 to možda nešto osjetljive prirode, iako je to prošlo prije 12 godina i
20 javnost za to sada već zna.

21 O: I kako ja shvaćam stvari, tu nije problem, i slanje patrola po
22 meni nije obavještajni rad.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ja samo sam htio reći da ja nisam dobro onda odgovorio na Vaše
2 pitanje, jer se nismo dobro razumjeli.

3 P: Pa dobro, onda ne sporim ono što ste...

4 O: Želite da Vam objasnim šta sam ja htio da ti ljudi tamo urade?

5 P: Molim Vas.

6 O: Dakle, ono što sam ja želio je da imamo pouzdanu vezu, a upravo
7 smo to dobili preko te jedinice sa zajedničkom komisijom. Imao sam, dakle,
8 direktnu vezu sa komandantom. On je znao da su ti ljudi tamo. Njemu to nije
9 bila nikakva tajna. Dakle, imao sam onda pouzdanu vezu ako nam je bila
10 potrebna, bilo meni, bilo njemu.

11 Tako smo također dobili nekog ko može navoditi, jer su ti ljudi to
12 mogli raditi, mogli su navoditi avione, tako da sam imao i taj oslonac u
13 prostoru. Dakle, imao sam način provjere informacija koje bih čuo od negdje
14 drugdje, jer su oni također provjeravali situaciju.

15 P: Da li su ljudi iz zajedničke komisije i pripadnici SAS, da li su
16 to isti ljudi?

17 O: Da, da. Oni su svi bili iz specijalne zračne službe.

18 P: Da li se sjećate kada su oni otišli iz enklave, iz Srebrenice?

19 O: Koliko se ja sjećam, oni su izašli sa Nizozemskim bataljonom. Sad,
20 kad je to bilo? 21. jula, ja mislim.

21 P: Ukratko i jednostavno, kako su oni bili u kontaktu s Vama?
22 Direktno, preko nečeg trećeg, preko Baxtera? To je ono što mene zanima.

23 O: Razumijem. Ne, ne. Oni su imali svog komandanta koji je bio u
24 mojoj komandi i, dakle, njihove su poruke stizale tom komandantu, a od njega
25 dalje meni.

26 P: Imajući na umu da su oni bili prisutni tamo u džepu, kako to da Vi
27
28
29
30

1 kada ste bili na dopustu niste saznali više o tome šta se tamo zbivalo?

2 O: Zbog toga što sam izvještaje dobivao iz komande, a ne direktno iz
3 Srebrenice.

4 P: Zbog čega... Gospodin Baxter je očito bio sposoban čovjek, on je s
5 Vama svakodnevno razgovarao, je li tako?

6 O: Da.

7 P: Kako to da on nije dobijao te informacije od tih zajedničkih
8 komisija i govorio: "Generale, stvari su došle do potpune krize. Nije dobro
9 da ostanete na tom prostoru u Hrvatskoj."

10 O: Pa, tako je i na kraju odlučeno. Zato su me i pozvali nazad.

11 P: U vezi s time, Vi ste tokom iskaza kategorički ustvrdili ovdje da
12 je odluku nakon Ženevskog sastanka, da je odluku da se Vi vratite nazad na
13 dopust, da su je donijeli Janvier i Akashi, je li tako?

14 O: Tako je.

15 P: Molim da sada pogledamo sljedeću stranicu ovog dokumenta. Na vrhu
16 strane, nekih pet redova niže, se kaže: "Akashi i mislim Janvier su obojica
17 bili tamo i pretpostavljam da sam ih obojicu pitao da li treba da se vratim
18 na dužnost u Sarajevo. Rečeno mi je da se ne vraćam na dužnost i vratio sam
19 se na odmor."

20 Vi tu kad ste upotreбили reč "pretpostavljam" ili "zamišljam", mislim
21 da je to malo drugačije u smislu značenja od onog što ste rekli u ovom
22 predmetu kada ste bili apsolutno kategorični da se radi, da je to nešto što
23 je zavisilo od Janviera i Akashija. Možete li to da objasnite?

24 O: Pa, ne mogu da se setim pitanja na koje sam odgovorio. Ako, da su
25 me pitali recimo, da li sam ih pitao odvojeno ili zajedno, možda bi na taj
26 način i odgovorio. Ne znam tačno zašto je to tako opisano.

27

28

29

30

1 Ono što mi jeste jasno da tada kada sam bio u Ženevi, bio je razgovor koji
2 je održan i tu se govorilo o tome da li treba da prekinem dopust, a odgovor
3 je bio da se vratim, da nastavim sa dopustom.

4 P: Radilo se o važnoj odluci, zar ne?

5 O: Da, kad razmislim o tome, tako je.

6 P: Pa naravno, kada se nakon svega o tome razmišlja nije samo to bila
7 važna odluka, već je bila i pogrešna odluka. Da li pokušavate sada da
8 prebacite krivnju na gospodu Janviera i Akashija?

9 O: Ne.

10 P: Ali oni su trebali da o tome odluče, a ne Vi. To je ono što Vi
11 kažete.

12 O: Pa, nije mi potpuno jasno šta bi tu bila ta krivnja.

13 P: U redu, nastaviću dalje. Što se Vas tiče, ti ljudi su bili tu deo
14 kao uloge UNPROFOR-a u sigurnos... u sigurnoj zoni i u vezi tog sporazuma,
15 zar ne?

16 O: Da, tako je.

17 P: Ali VRS očigledno nije znao da Vi imate svoju, ja sam hteo da
18 kažem, da upotrebim reč obavještajci, ali u stvari nije toliko bitno koju
19 reč upotrebimo, da imate svoje sopstvene izvore informacija od britanskih
20 vojnika o tome šta se dešava?

21 O: Pa, mislim da jesu znali. To nije nešto što se moglo lako sakriti.
22 Oni su nosili uniforme britanske vojske i verovatno su viđeni kada su ušli.

23 P: Da Vas ukratko pitam o informacijama koje su ulazile i izlazile iz
24 enklave i ono što je bosanske Srbe brinulo u vezi toga. Molim da pogledamo
25 sada, Vi ste to spominjali ranije, izveštaj UN-a o ovim događajima. To je
26
27
28
29
30

1 dokument P528. Radi se o stranici 55 ovog prilično velikog dokumenta i želim
2 da sada pogledamo taj dokument.

3 Molim da se dokument spusti. Radi se o paragrafu 238. I paragraf
4 počinje na sledeći način: "Tokom pripreme ovog izveštaja samo dva izvora su
5 mogla da se sete bilo kojih mogućih naznaka da će doći do napada ubrzo na
6 Srebrenicu."

7 Neću baš sad o tome da Vas pitam. Tri stranice od dna kaže se, i
8 čitaću polako: "U jednom drugom slučaju, međunarodni humanitarni radnik koji
9 nije imao bazu u Srebrenici se setio da je čuo glasine neko vreme pre toga,
10 da Srbi možda planiraju da smanje džep. On je to spomenuo kolegi koji jeste
11 bio lociran u Srebrenici, dodajući da ako ikada bude video nešto što bi
12 moglo da potkrepi te glasine, poslaće mu kratku šifriranu poruku: 'Kaži
13 zdravo Ibrahimu.'

14 4. jula, dok je u pratnji humanitarnog konvoja bio, video je nešto
15 što je izgledalo kao vojne pripreme iz Karakaja i onda je prešao na
16 bosansko-srpsku teritoriju iz Srbije do Bratunca i tamo je video neko teško
17 oružje i tenkove blizu Bratunca, tj. tragove tenkova blizu Bratunca. Na
18 osnovu toga je on stupio u vezu sa svojim kolegom u Srebrenici istoga dana i
19 zamolio ga da kaže zdravo, tj. da pozdravi Ibrahima. To je bio signal koji
20 je onda prosleđen Holandskom bataljonu."

21 Srbi, a mislim da i Bošnjaci, također su morali da računaju, zar ne,
22 da će humanitarni radnici UN-a koji su u stvari radili kao špijuni za ili
23 njih /?protiv njih/, imali su i da brinu o njima, zar ne? To je bila
24 činjenica.

25 O: Pa, oni nisu nužno radili za njih ili protiv njih. Taj radnik UN-a
26
27
28
29
30

1 je razumno mogao da prijavi UN-u ono što je video.

2 P: Ali to nije bilo to. On je očigledno to prijavio Bošnjaku.

3 O: Pa da li to tu tako stoji? Ja sam mislio da tu stoji da je on bio
4 međunarodni radnik i da je to prosledio Holandskom bataljonu.

5 P: Pa, kaže se da je to prosledio kolegi, a onda bi to moglo da
6 navede na zaključak da je to prosledio osobi koja nije bila vojno lice, a
7 onda je ta osoba to prosledila Holandskom bataljonu.

8 O: Pa, ja sam to protumačio da je to bio jedan njegov kolega,
9 međunarodni službenik, ali ne kažu nam u kojoj je organizaciji taj čovek
10 radio.

11 P: Pa dobro, to je možda tako, ali da li prihvatate tezu u mom
12 pitanju da su strane morale da prihvate kao činjenicu to da je bilo
13 humanitarnih radnika koji su efektivno mogli da rade i kao špijuni za ili
14 protiv njih?

15 O: Pa, prihvatam da je bilo takvih ljudi, ako hoćete. Treća strana,
16 između i među te dve strane, ali ne prihvatam da su oni delovali kao špijuni
17 za ili protiv njih. Jednostavno su možda izveštavali o informacijama, što je
18 bilo sasvim ispravno, svoje sopstvene ljude.

19 P: U redu. Ja sad prelazim na jedno drugo pitanje.

20 Da li prihvatate da tokom Vašeg mandata kao komandanta UNPROFOR-a,
21 gospodin Akashi je imao malo pomirljiviji ton od Vašeg?

22 O: Da.

23 P: S Vaše tačke gledišta, a ne sa njegove, naravno ne možete da
24 govorite u njegovo ime, zašto je to bilo tako?

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, njegov posao, njegova uloga, a naročito onako kako sam ja
2 shvatio da je on shvata, je bila da pregovara, da iznosi, da dovede do
3 prekida vatre, i mislim da je on tokom svog rada dogovorio nekih 26 prekida
4 vatre ili je učestvovao u takvim pregovorima, i mislim da, imajući u vidu to
5 što je on radio, to je uvek uključivalo spremnost za pregovaranje i tako
6 dalje.

7 P: Potpuno isto pitanje vezano za generala Janviera koji je bio
8 komandant trupa. Da li se slažete da je i on imao pomirljiviji ton od Vas?

9 O: Delimično se slažem. Delimično to prihvatam, ali iz potpuno
10 drugačijih razloga.

11 P: Kažite nam zašto.

12 O: Pa, on, a mi smo videli to u dokumentu koji sam imao u ruci, radi
13 se o nekakvom sastanku u Splitu u junu, on, onako kako sam ja to shvatio, je
14 gledao na našu ulogu u smislu da smo mi bili mirotvorci u starom smislu
15 reči. U stvari, ne mislim u starom smislu reči, ali u prethodnom značenju,
16 po iskustvu hladnog rata kada su oni koji su održavali mir tamo kada bi se
17 dve strane složile da je ta strana potrebna tu da bi se održavao mir, što
18 znači da bi mi stajali u sredini i sprečavali da se dve strane ponovo
19 pobiju, na primer kao u Kipru gde je postojala zelena linija.

20 P: Ali što se tiče konkretnog efekta takog nečega, tačno je, zar ne,
21 da Vi niste imali nikakve sastanke sa VRS-om u junu 1995. godine?

22 O: Sigurno ne na višem nivou. Ja mislim da ja nisam imao nikakve
23 sastanke.

24 P: Molim da pogledamo paragraf 197 istog dokumenta. Radi se o
25 stranici 47. I tu se kaže: "Na osnovu razgovora vođenih tokom pripreme ovog
26 izveštaja, potvrđeno je da je komandant snaga imao sastanak sa generalom

27
28
29
30

1 Mladićem u ta tri navrata u junu 1995. godine. Glavna svrha sastanaka je
2 bila da se održi kanal komunikacije sa bosansko-srpskom vojskom, zato što je
3 komandant UNPROFOR-a u Bosni i Hercegovini bio presekao veze sa generalom
4 Mladićem, ne želeći da bude ili da bude viđen kako ima posla sa onima koji
5 su odgovorni za to da se njegove trupe uzmu kao taoci, trupe koje su bile
6 pod njegovom komandom. Znači specijalni predstavnik generalnog sekretara se
7 složio sa ovim pristupom i bio je upoznat svaki put kada se komandant snaga
8 sastajao sa generalom Mladićem."

9 To je tačna izjava, zar ne?

10 O: Da, da, tako je.

11 P: A kakvo je bilo Vaše gledište na ono što je Janvier radio,
12 održavanje tih sastanaka sa Mladićem?

13 O: Pa, mislim da je to bilo sasvim ispravno.

14 P: Da li je on za Vas vršio Vaše prljave poslove?

15 O: Ne.

16 P: A zašto?

17 O: Pa, ponovo mislim da se o tome govori u tom dokumentu iz Splita,
18 ali ja sam tada i još uvek smatram, da ne treba sebe dovesti u situaciju da
19 pregovarate kada ona druga strana ima stvar o kojoj Vi pregovarate. To Vas
20 stavlja na vrlo nesiguran teren, tako da ja nisam bio spreman da ulazim u
21 bilo kakve diskusije sa generalom Mladićem sve dok moji taoci nisu bili
22 slobodni, inače bih ja onda bio u nepovoljnom položaju.

23 Ako je moj pretpostavljeni hteo da izvršava ove pregovore, to je bilo
24 unutar njegovih ovlašćenja i bilo je razloga zašto smo morali da vršimo

25

26

27

28

29

30

1 nekakve pregovore da bi mogli da ubacujemo konvoje sa pomoći, ali nisam
2 smatrao da je ispravno da ja to činim i ja sam tako to i rekao.

3 P: Da li ste Vi tada ili da li sada kad posle svega razmatrate
4 situaciju, smatrate da ste Vi u bilo kom trenutku stavili na lični plan Vaše
5 kontakte i bitke - u odsustvu bolje reči - sa Mladićem?

6 O: Pa, naravno da je to nešto lično. Tražite, imate kontakte sa
7 jednim drugim čovekom. Isto je lično, onoliko koliko je ova sudnica lična.
8 Ako na to mislite onda da, bilo je lično.

9 P: U redu. Dajte da pogledamo jedan izvod iz Vaše knjige. To je
10 strana 366. Treba da dobijem broj. 6D186. Strana 366, molim. Molim da se
11 dokument pomeri nadole. I nagore.

12 Na polovini stranice vidimo gde kaže: "Treći komplet ciljeva su bili
13 oni ciljevi čija je namera bila da promeni namere Mladića time što bi napala
14 njegov lični osećaj kontrole. Očigledno kombinovani efekti prve dve
15 kategorije ciljeva je uticala i na ovo. Svo bombardovanje je bilo usmereno
16 da se on podrije kao komandant, ali isto sam tako hteo konkretno da napadnem
17 njegovu potrebu za kontrolom.

18 Primer takvog cilja je bio vojni objekat u selu gdje su bili
19 sahranjeni njegovi roditelji. To je više, u više navrata napadano u saznanju
20 da u Mladićevoj kulturi propust da se zaštite kosti svojih predaka je nešto
21 što predstavlja sramno neizvršavanje porodičnih obaveza. (Ako te napade
22 uporedimo i onda uskladimo i povećamo pritisak, onda smo i bošnjačkim
23 novinama rekli da Mladić nije mogao da vodi računa o posmrtnim ostacima
24 svojih roditelja.)"

25 To je lično, zar ne Sir Rupert?

26 O: Da, ja sam upravo rekao da smo pokušavali da nateramo jednog
27 čoveka da se predomisli.

28
29
30

- 1 P: I Vi ste efektivno bili u ratu s njim?
- 2 O: U toj fazi da.
- 3 P: Da bi pomogli Veću, koja je to bila faza?
- 4 O: Pa, radi se o septembru, nakon odluka Londonske konferencije i
5 nakon bombardovanja Sarajeva.
- 6 P: I smatrali ste da UN ima pravo da bombarduje grobove komandanta
7 VRS-a iz tih razloga?
- 8 O: Pa ja nisam bombardovao.
- 9 P: Izvinjavam se, grobove njegovih predaka.
- 10 O: Pa ja nisam to bombardovao. Ja sam bombardovao vojni objekat.
- 11 P: Molim Vas da objasnite onda šta sam ja ovo pročitao.
- 12 O: Pa, koliko sam ja shvatio, tamo gde su se nalazili grobovi
13 njegovih predaka, to je bilo u blizini tog sela, i tu se nalazio i ovaj
14 vojni objekat.
- 15 P: U knjizi niste bili mnogo ljubazniji u odnosu na civilno
16 rukovodstvo Republike Srpske. Dajte da pogledamo stranicu 347. Molim da se
17 pomeri stranica na gore. Donji deo strane 346, ne moramo to da pogledamo,
18 opisujete svoju prvu posetu Palama.
- 19 I kažete: "Ja sam na svojoj strani imao vojnog pomoćnika Jima
20 Baxtera, i šefa civilnih poslova UN-a Enriquea /u engleskom transkriptu:
21 "Enrique Aguilar"/ i imao sam svog glasnogovornika /u engleskom transkriptu:
22 "Gary Coward [phoen]"/, kao i par prevodilaca. Preko puta nas su se nalazile
23 tri "K" osobe: Karadžić, Krajišnik i Koljević i ja sam ih u svojoj glavi
24 klasifikovao kao ludog, lošeg i lujku i oni su bili političke vođe bosanskih
25 Srba. I naravno, Mladić je bio sa jednim od svojih načelnika štaba."
26
27
28
29
30

1 To nije mudro, opisati gospodina Krajišnika kao lošeg ili gospodina
2 Koljevića kao lujku.

3 O: Pa, ja to nisam uradio. Ja sam rekao da sam ja tako klasifikovao u
4 svojoj glavi.

5 P: Ali to je bio pristup koji ste Vi uneli u te sastanke sa ovom
6 gospodom. Da li je to tačno?

7 O: To je moja bila klasifikacija. Ne mislim da je to bio moj stav
8 prema njima.

9 P: Znači Vaša klasifikacija u glavi nije uticala na Vaš stav? Da li
10 to tvrdite?

11 O: Da, to tvrdim.

12 P: Usput, želim takođe da kažem da ste opisali Mladića da je bio tamo
13 sa jednim od svojih načelnika štaba. To je greška, zar ne, tehnička greška?

14 O: Da. Tehnička greška. Ako mogu da prodam dovoljno knjiga onda ću
15 biti u mogućnosti i da ispravim tu grešku.

16 P: Pa, u redu, ja sam kupio par kopija te knjige. Biće vam to drago
17 da čujete.

18 O: Hvala.

19 P: I poslednja stvar o ovoj temi, ali da se vratimo P528 i da
20 pogledamo stranicu 97, paragraf 453. Dok se to ne pojavi na ekranu da
21 stavimo to u kontekst. Radi se o delu koji se, ima naslov "Nastavak
22 vazdušnih i zemljanih napada". Govorim o septembru kada se nastavio rat iz
23 vazduha.

24 Paragraf 453 kaže: "Bez obzira na ove izjave, podržavanje jake linije
25 i sada prenošenje mnogo šireg tumačenja rezolucije 836, Sekretarijat se nije
26 složio sa izjavom iznesenom tokom konferencije za štampu od strane

27

28

29

30

1 glasnogovornika UNPROFOR-a pre nego što je nastavljena vazдушna kampanja.
2 Cilj je bio da se osakati ratna mašina bosansko-srpske armije i da se
3 njihove vojne sposobnosti toliko devalviraju da general Mladić bude
4 prisiljen da pregovara.

5 Sekretarijat je rekao UNPF-u da je iskreno užasnut da pročita izjavu
6 glasnogovornika UNPROFOR-a i podsetio je misiju da proglašeni ciljevi
7 vazdušne operacije su da bi se obezbedila sigurnost i bezbednost sigurnih
8 zona, tako što će se prisiliti BSA da povuče teško oružje oko Sarajeva.
9 Sekretarijat je naglasio da Ujedinjene nacije nemaju mandat od Saveta
10 bezbednosti da osakate ratnu mašinu bosansko-srpske armije, i neće dobiti
11 takav mandat, čak i ako bi ga tražili.

12 Nije bilo odgovora od Sarajeva, zbog čega je došlo do druge poruke sa
13 instrukcijama za glasnogovornika UNPROFOR-a da smanje svoju verbalnu
14 krvoločnost. UNPF je odgovorio da se nada da će Sekretarijat podržati
15 njegove operacije iz vazduha i zemlje u kojima je u tom trenutku
16 učestvovao."

17 Gospodine, Vi ste odgovorni za tu verbalnu krvoločnost koja je bila
18 upućena od strane Vašeg glasnogovornika VRS-u.

19 O: Kao komandant, ja prihvatom odgovornost za svoje podređene. Ja
20 mislim da, iako se radi o tome da je podređeni odgovarao, ovo je nakon što
21 su obnovljeni vazdušni udari, on je opisivao akciju od strane NATO-a, ono
22 što Vi sada govorite, ono što sam ja pokrenuo ranije - mislim juče - da su
23 tu bile uključene dve organizacije, UN, druga je bila NATO, svaka je imala
24 različitu političku svrhu ili forum kojima su morali da odgovaraju. One su
25 se spojile u Sarajevu i mislim da odatle je potekao taj konkretan odgovor.

26
27
28
29
30

1 P: Ja ću Vas o tome sutra pitati malo više, ali da li Vi svedočite da
2 ta verbalna krvoločnost je nešto što je poteklo od NATO-a, a ne od UNPROFOR-
3 a?

4 O: Ne, ne. Mi smo to rekli. Ja se sećam šta je to sve izazvalo, ali
5 koliko se sećam on je ogovarao na pitanje o onome što je NATO radio, a ne UN
6 i onda je to izazvalo čitavu tu situaciju.

7 P: Hvala Vam.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Sada smo završili sa
9 raspravom. Nastavljamo sutra ujutru u 9.00h.

10 ... Sjednica završena u 19.00h.

11 Nastavak zakazan za petak,

12 9. novembar 2007. u 09.00h.

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30